¶ Verborum præterita & supina.

¶ GRAMMATICAE PRIMAE partis a Roberto VVhitintono L. nuperrime recensitæ. Liber quintus.

De verborum præteritis & supinis cũ commento necnon interliniari dictionum interpretatione.

Eiusdem Roberti VVhitintoni Tetrastichon.

Auctius exit opus, facit hoc mihi zoilꝰ acer
Arbiter, is credit nil sine teste mihi.
Imprudens pagit qđ nolit, nãq; nocendo,
Profit, quod cupio, concilitatq; mihi.

HVMILIABIT CALVMNIATOREM.

Cum priuilegio.

¶ Robertus VVhitintonus L. L. candidis lectoribus Salutem.

GRammaticę æditiones certatim (tanq̃ in olympiaco puluere) oſtẽtare cõtendũt huiꝰ æui cõplures. aliꝰ tñ alio more, ſuo quiſq; ingenio iudicio: aliũ cõtẽpſiſſe videt. Hic autẽ breuitati anxie nimiũ aſtricti (vt videat contractior) fatidicæ. Themis oraculo non minus abſtruſa, excudere certat. Ille vero obſoletorũ affectator iuiſitatã ſupellectilẽ (vt locupletatior cẽſeat) ferrugineo (velut matris Euandri) apparatu: obfuſciora elicere nititur. Itaq; dum populari auræ captandæ vela plus iuſto turgida protendũt, fit vt vel nimiæ anguſtiæ vadis: vel vaſtæ profuſitatis abyſſo, illidãtur importuni. Vnde nos mediocritatẽ cõplectẽtes, vt quem cautiorem aliena efficiũt pericula, prurientibus auribus neoterica, & exotica relinquẽtes oblectamẽta: iſtiuſmodi Circes cãtilenis, vt nõ incautus Vlyſſes, aures obturantes: mediũ iter tutius tenere potius eligimus. Neq; ſi penes alios, ampullata emunctæ naris effulgeat gloria, penſi quicq̃ habemus: dũmodo ſtudioſæ pubis vtilitati, a nobis vtcunq; conſulatur. Quare poſt varios hybernarũ procellarum turbines, quædam lacera & detrita, typographorum incuria facta, reſarſimus, quædã etiã noua, ex cõſulto, addenda curauimus. Quod ſi ſolito auctior paulo videar cupiã. In cauſa fuit quorundã Criticorum momorum latratus: quí ſine autorum teſtimonio, nihil, licet Apollinis oraculo non minus verum, nobis credere in animum inducãt. Neq; me p̃terire poſſit: q̃ lynceí noſtris carpendis eſſe ſolẽt. At diſcant velim prius vel ſua. cultius ædere: q̃ aliena male taxent, ne male audiant. Authorũ & probatorum quidem, inſeruimus nõ modo teſtimonia vbi enucleatione opus eſt: ſed etiam annotatiunculas de iſs quæ rara, & minus vſitata iudicãtur. Poſtremo ne te fugiat velim cãdide lector, quoties hęc & ſimilia verba intulero. Legitur, lectũ eſt: repertũ eſt, raro. &c. Parce & niſi in magno opere vix imitanda cenſeo. Vale ex VVinandi officina. ix. calẽdas Ianuarias, Anno noſtræ redemptionis ſupra ſeſquiliadem, xx.

¶LIBER QVINTVS PRIMAE PARTIS grammaticæ VVhitintonianæ, de verborum præteritis.

¶Prima coniugatio.

.i. coniugationis.

Præteritum primæ formando vt amo/amas/amauí. ex as facit aui.

¶Exceptio.

to forbyd ot let. vt vetui. | to cracke ot braste. crepui.

Sed dat ui vetat, & crepat, to rubbe. fricui. | to shrue. micui.

atq; fricare mico cq;.

to thonder. tonui. | to tame. in bedde. domui. | to cut. cubui. | to solde. secui. | to bynde, sonui. | nexui.

Atq; tonare domo cubat & ceco, sic sono nexo.

to folde, plicui. | to kyll ot slee. necui. | verbis plicis dictis. i. simt.

Eplicat atq; neco, tamen ex ijs lecta per aui.

Quædam apud autores poteris reperire probatos.

¶Annotatio.

¶Quædam ex iſo apud autores legũtur etiã in aui licet rarius. Perſi°. Excepto ſi quid manſuri rubrica vetauit. Cicero de oratore. Nihil ſane ad rem pertinet ſi quis in re diſcrepauit ab Anthonij diuiſione. Catullus in Egnatiũ. Et deos habere defricatos vrina tanq; fricari ducta. Horatius in Odis. Intonata fluctibus. a tonitru. Flomus per regulã dixit. Copias eius dominauerũt Apuleius. vj. meta. Europã tanto ſupercubaſſe dixit. Hiero. in Ezechielẽ. ca. xvuj. Quare mater tua leena inter leones cubauit. Apuleius. j. meta. Præfecta gulæ præfecti: Manilius li. v. Aura per extremas reſonauit ſiderea ripas. Horatius. Magna ſonaturum des nomina huius honoremq; ſonaui. Seneca de cõſolatione ad Albinam. Ad ſummũ emicaturus ab imo. Suetonius in Cæſare. Ne ancipiti quidem vnq; fortuna præterita dimicauit. Plinius. Ægyptij naues plicatiles humeris tranſtulerũt. a plicaui plicatum ductum. Ptiſcianus cum Diomede dicit necatus ferro. Nectus alia vt peremptus. Sed differẽtia ſæpe cõfunditur. Suetonius in Tyberio. Hoſtes fame necaui. Cicero apud Macrobium Saturnalium libro quarto/capite tercio. flammã ex lignis viridibus factam/atq; ibi incluſũ fumo necatũ. Valerius Maxim° li. vj. viros ſuos venẽno necauerat. Quantũ ſitis fame necatus dixit. Cicero. Enectus ſiti. Tantalus. Horatius. Bos eſt enectus grando.

Uetauit. Diſcrepauit. Defricatus. Intonatus. Domaui. Cubaui. Secaui. Sonaui. Micaui. Dimicaui. Plicaui. Necatus. Necaui. Nectus.

Præte, & ſupi. verborũ.

to make ihtefolde
to multyplye to double, as moche
vt multiplico/aui.duplico/aui. triplico/aui. it.cõpositꝰ.

Aui præterito plico dat cum nomine iunctum,

to reply/or re:
to come to lãde.to folde. pete.recito. to folde.
vt applico/cui. iplico/cui. replico/cui. cõplico cui. it.etiam.

Sed cum præpositto dat ui dant hæc vel in aui.

to pray vpon knees
to set out to cõpany. to lappe to repete. to folde. and handes.
or:shewe. adiunct/ in. recitare. togyder. rogo hũliter m anus
explicaui. applicaui. iplicaui. replicaui. cõplicaui. plicans.

Ex, ad, in, atq; re, con solum dat supplicat aui

Applicaui. Explicaui. Implicaui. Replicaui.

Cicero in Rhetoricis.Quod in tinere tam familiariter se applicauerat. Pacuuius Que te explicauit tantis erumnis obrutã. Cice.in Pisonẽ.Cruminibus infinitis implicata.Virg.Implicuitq; comam Cicero in Pisonẽ. Familiaritate implicat⁹.In Uiciurnio semper explicani in Cicerone sepissime inuenitur. Plinius. Quam sepius ille replicasset/tandem perfusit. Pacuuius in.iuſ.syl. Non ei ythonis siccã non replicte buldonum minice/nec oue tantum:replicte pro replicite per syncopam.Seneca in epistolis. Recitator ingentẽ hystoriam attẽdit minutissime scriptam/ arctissime plictam/pro plicitam.

Lectum est tuum apud Manilium li.iij.ꝛ apud Salustium in Jugur.
to helpe. to delyte.
adiuto/aue delecto. to wasshe. to gyue.

Iuui datq; iuuo, laui lauo, doq; dedi dat.

to appere or
to stande by. to cõsle. remayne.
to stande. eius cõposita dãt iti. vt asto/astiti. cõsto/stiti. exto/extiti.

Stoq; steti format,sed iti dant compositiua.

¶Annotatio.

Ouidius licẽter per syncopam dixit.ꝛ.Meta. halcyone lachrimas:ꝛ cõ par admonet abstit/pro abstitit. Propertius etiam licenter restauit dixitli.iij. Nec si post stygias aliquid restauerit vndas. Lauo etiam olim fuit tertie cõiugationis, Horatius, Oq manusq; tua lauimus Feronia lympha.

vt alluo is. vt addo is.
to wasshe away. to adde or encrese.

Terni sunt flexus lauo, fic do compositiua.

to compasse
or to desette to be surety to sell. to distroye.
aboute. flexus. for. do do do.

Circundo primi, satis, et venum, quoq; pessimi.

Composita a lauo. sunt tercie coniugationis vt alluo is.colluo is/ deluo is/eluo is/ proluo is.perluo is et composita a do das preter hec quatuor circundo circundedi. Satisdo dedi/venundo dedi/pessundo dedi que prime sunt coniugationis sunt omnia tertie declinationis vt addo is dedidere condo is/dedo is/indo is/obdo is/ prodo is/perdo dis/reddo dis.

¶De iſs verbis que tam actiua quam passiua preterita habent,

to hacker
to luppe. or stubbe. to swere. vt cenaui/vel cenatus sum.

Cœno cum titubo, iuro dant atus & aui.

to drynke/or ptopcity
tempote. to boll or quasse.

Præteritum, poto potaui & potus habebit.

¶Ceno/as cenaui. hoc est vespertinam refectiunculam facio. Titubo est pedibus vel lingua insistere non vales/sed hinc inde vacillo/ vt ebrij aut infirmi. Juro/as/are fit. Nam iurare proprie est promittere quippiam: adhibitis etiam testibus/ita seruaturum/ac si uo esset. Poto/as. est idem quod bibo. sed bibere est necessitatis potare autem luxurie causa/confundantur tamen.

¶De formatio compositorum.

to teache contrary
lone agayne. and the truthe. to rede agayne.
redamo.aui dedocco/dedocui. relegio/relegi.

Cõpositꝰ verboꝝ formꝫ ptis mattuoꝝ sectatur/vt amo a mauī adamo aui. Nisi in ijs q̃ superius memimus ⁊ inferius annotabimus. vt asto astiti cõtra primatum formã/ addo addidi/ alijs lui. ⁊c.

Simplicium norma formabis compositiua.

.i.audio vt manco/mansi. venit immineo/es immini.
exaudio/is/exaudiui. contra naturam primitiuꝝ de quo inferius.

Omnibus in verbis: ni regula certa negarit.

¶Secunda coniugatio.

to be styll or
to peace. to teache. to be hole
.Lsyllaba. prsileo/silui. docco/docui. caleo/calui. .Lcõiugationis.

Es in ui versa formabunt verba secunda.

Incanno.li.tiſ. Absorpsit penitus rupes ⁊ tecta ferarum. Aug. iij. confe. Surgas absorbuerat eum insania. Circensium. Cicero li.ij. Philippicorum. In sanguinem cuiusdam exhausit: vel potius exorbuit.
to cõmaunde. sorpsi/to suppe/sorbui.

Preteritum, iubeo iussi, pſi sorbet uiq;. Beo.
to call cio/cis/cui. idem. to spynne.

Et cieo ciui (vt cio quartæ) dat neo neui. Dicitur etiam sorbeo/es. tertie cõiugationis.

to grate as a
tother/to crake
as a carte/to
crasshe as a tree Cieo,

vt stridi. vidi. sedi. fallyng to se. to syt.

In di des mutant stridet videoq; sedeoq;. Deo,

Strideo est sonum violentum facio/vt currus non limatus facit. Caleo/mus dicit strideo/stridui: quo (nescio) autore: dicitur etiam per tertiam strido/stridis. stridi.

vt arsi. suasi. rsi to brenne. to counsayle. to laughe.

Si faciunt ex des ardet, suadet quoq; ridet.

to spynne. to wype or make clene.
vt fulgeo/fulsi. ⁊ fulgo tertie. tergeo. tersi. ⁊ tergo/tergis.

In si verte geo quoties i, preuenit aut r, Geo,

to encrease to be acold e. to mourne
auxi. frixi. de ℓ frigo/gis. luxi. to shyne.

Geo, Augeo, frigeo, lugeo xi ex geo, luceo luxi,
olui. to smell.
to put out. dolui. diuisas syllabas. olim olem.

Leo, Deleo dat leui, sed ui dat olet, dedit eui,
to growe or wexe.
to sacrifice. to go out of vse. to growe in vse.
vt adoleo/adoleui. obsoleo/obsoleui. inoleo/inoleui. apud antiquos.

Olui. Olet. Oletum. Olo/is. Exoleuit. Adoleuit. Inoleo.
Dant eui sua nata, dabant per ui tamen olim.
¶ Horat. in epis. Vina fere dulceo olescūt mane camene. Martialis. Atq; olere lares commessatoreo lyreo. Olim oleo fecit oletū vnde oletū stercus humanū: q; vas de male olet. Persius. Uero quidē fatet oletum. Ueteres dicebāt oldo/olis. pro oleo. Plautus. Olunt edes Arabicas. Composita ab oleo vsitatius pleriq; dixerūt in ent/ēs ui. Plinius. Hoc in totum exoleuit. Tullius exoleuit iam vsq; oratio. Uergi. Tu cum mox adoleuerit etas. Augustinus. Mores apud quosdam inualescunt vt tam pernicios sue errores inoleuerit: vt super tumulos defunctorum cibos q; vna conterant. Reperiūtur in ui diuisas syllabas: sed apud antiquos. Plautus. Vtj deeq; te perdant obq; tuisti alium.

to dwell with/or to persever or
togyder. tarrie/tarye. continue.
vt cōmaneo/cōmansi. remaneo/remansi. permaneo/permansi.

Neo, Dat maneo mansi cum cunctis compositiuis.
to stande out/or to
to contume longe. to appere or shewe. to hāge ouer. shewe fer of.
obmaneo/obmansi. vt emineo/eminui. imminco/ui. prmineo/nui.

A quo tquot retinent, per ui sed cætera formant.
to write/to waste/
to myrygate or to call/to turne/ to deue or stryke/to doubte/
to swage. to torment. to remayne or abyde.

Ceo. queo Mulceo mulsi, torqueo torsi, hæreo dabit hæsi.
Reo, to beware/or to moue or
to cherysshe. to anoyde. anger. to wynke vpon.
vt foueo/fouī. cauco/cauī. mouco/mōui. or ℓ connuceo/nis. tertie.

Veo, Ex ueo ui formes, ui dat conniueo vel xi.

¶ De ijs quæ duplex habent præteritum.
to please.
Præteritum ijs duplex, placeo placui placitusq;.
to dyne. to lacke or myste.
Prandeo dat prandi vel pransus: dat careoq;.
to be open.
Cassus vel carui, pateo patui quoq; passus,
to defende/to do fou/
to get.
Dant ambe mereor, mereo, meritus, meritusq;.

¶ De neutris quæ more passiui præterount.

to mourne/to be heuy or sadde. to be wonte or accustomed.
Mœreo pro luget mœstus, soleo solitus sum,
to be gladde or ioyfull. to dare/or to be bolde.
Gaudeo gauisus format, sic audet & ausus.

¶De impersonalibus duplex præteritum habentibus.

to be wery or yke. to be sory/to haue pyte.
Tædet pertesum donat miseretq; misertum.
to be abasshed/ pudet me est iis que turpiter fiunt.
or ashamed. piget me is que cum damno aut malo fiunt.
Atq; pudet puduit, piget emittit piguitq;.
a tedet. a pudet. a piget. quamuis rarius.
Tæduit est puditum pigitum quandoq; reperta.

¶Tedet impersonale facit pertesum Virgi. iiij. Enei. Si nõ pertesum thalami: tedeq; fuissent. Reperitur etiã teduit. Hieronymus in Ecclesiastico. Idcirco teduit me vite mee. Miseret etiam misertum est. Terẽ. in Heauton. Sic mediſ amabũt/vt tuarũ misertum est fortunarũ. Aliqui dicũt etiã miseret miseruit/ sed vix aut sine authore. Pudet facit puduit ꝛ puditũ est secũdũ. Pulcia. Gul. f. Mens abiit puditq; fuge. Recte dicimus puditũ. Plautus. ii. etrv. cap. xv. Quũ puderet vnus/puditurum esset extinctos. Plautus semet tantũ cũ adhibẽ pudet continuit in Bacchidibus. Neq; me/neq; te/tuus infus puditum est factis que facis. Piget facit piguit ꝛ pigitum est. Staimus li. vij. Nec pigitum paruoq; lareo humilesq; subire. Podendũ et pigendũ gerundia sunt vnde nomina pigendus et pudendus. Gellius. Neq; pudenda dico/aut penitenda. Cice. de offi. Non enim pudendo/sed faciendo. tẽ. Claudius. Adde fidem nulla parte pigẽdus erit. Dee verba impersonalia aliqñ psonalia legũtur/sed in tertia persona tãtum/Terẽ. in Adel. Dei mihi non te hec pudent. Lucanus li. viij. Semper metuit quem seua pudebũt. Terẽ. in Phor. Quare obsecro ne plus minusue faxit/quod non posses pigeat.

Pertesum.
Teduit.
Miserum est.
Puduit.
Puditum est
Piguit.
Pigitum est.
Pudendus.
Pigendus.

¶De iis quæ primam præteriti geminant.

to promesse/or to
to byte or checke. be surety for.
Dat mordere momordi, sic spondere spospondi,
to croppe or loppe
trees/to shaue inde to hange/or
tonsi: barbarum. to weyghe.
Dat tondere totondi, sic pendere pependi.

¶Exceptio.

to loppe to wey/
to byte or checke agayne. to answere. downe. or pondre.
vt remordeo/remordi. respondi. detondi. appendi.
Si componantur geminantia, non geminantur.
retaltare ſigt
to lerne. to ashe. to gyue. to requyte. to rẽne downe. to rẽne before.
cõfacit didici. poposci. dedi. repupugi. detendi. præcendi.
Ni disco, posco, do, repugno, curroq; de præ.

UMI

apud veteres gemuisse dixit. Cicero. Detonderat forcipib⁹. Liuius. De totondi gros letos oppida capit. Plautus in Bacchidi de reste Gellio. Ut ad mentoidi homi nem: vbi e pro o posuit: veteres e pro o in ijs geminatis posuerūt. vt memordi/spe spondi/tetondi. autore Gellio. li. vij. ca. ix. Plautus in tigre apud Gellium puer ge fuisse dixit. Z. iquet igitur veteres olim dixisse mordeo/mordi/rideo/ridi.

¶ Tertia coniugatio.

to lycke.	to drinke.	to scratche.
vt lambo/lambi.	bibo/bibi.	scabo/scabi.

Præteritum terne formans, ex bo facies bi.

to write. .i. sum. to be wedded or maryed.

Bo, Sed scribo scripsi dat, nupsi nuptaq; nubo.

Lambuit a lambo diuusq; Hieronymus effert.

¶ Idem Hieronymus li. Iudicum. In trecentes viros qui lambuerāt aquā libera do vos. Ibidem. Manu q̄ lingua lambuerat aquas. Frequentius tamen lambi. vt accumbo/bis/accubui.

O mutant in ui (tamen m dempto) cubo nata.

to syt by/or at the table.	to lyeby.
vt accumbo/bis/accubui. cōiugationis.	vt accubo/bas/bui. literam.

M quoties retinent ternæ sunt: hac sine primæ.

¶ Cōpolita a cubo quoties m/literā habēt in cōpolitione sunt tercie coniugationis vt occumbo/is qđ motu significat. Sed sine hac litera m/sunt prime vt accubo/as. qđ idē sīgt. Uirg. Nec adhuc crudelibus occubat vmbris. i. tacet mortu⁹. Idē seu versare dolos/seu certe occumbere morti. Secubo/as. q̄ secumbo/is. idem quod seorsū/et separat⁹ cubo. Prosper. Miles depositis animosus secubat armis. Liui⁹ libro. xxxix. Per iocum adolescens vetat eam mirari si per aliquot noctes secubuisset. Accubo/bas. iurta cubo. Sueto/in cesa. Theatrū sume magnitudinis Tarpeio monte acclinabans. Accumbo secus significat in mēsa sedere. Uirg. Tu das epulis accumbere diuum. Cōcubo/bas. q̄ cōcumbo/is. pro simul dormio. Decubo/as. q̄ decumbo/is quasi deorsum cubo. Apuleius. Decubantem excitauī feram. Colu. li. vij. Est etiam post dominicam mollioris generis bos qui decumbit in sulco. Decumbo/is. significat etiam morī. Incubo/bas. q̄ incumbo/bis. idem significāt quod instare inniti/insidere/inherere. Uirg. Ponto nox incubat atra. Plini⁹ celiū cadmi filio. i. terre incumbit. Recubo/bas/recumbo/bis. idem qđ iacco/quiesco. Uirgilius. Tityre tu patule recubans sub tegmine fagi. Idem. Inter omnia domus inclinata recumbit. Succumbo/bas. ineo. hinc succubi demones qui sub specie mulieris viris subiiciūtur: vt incubi mulieres ineunt. Succumbo/subdo. habet tamen cubo cōpolita que nō habēt cumbo. vt excubo q̄ non excumbo. Super nubo. q̄ non supercumbo. Similiter cumbo habet compolita que cubo nō admittūt. vt discumbo/non discubo. procumbo non procubo. Idem tamen preterituṁ q̄ supinum est in omnibus in ui/q̄ si itum.

to saye	to leyde or
or speke.	to wedde.
vt dixi.	dixi.

Co. Ex co formabit xi, dico sic quoq; duco.

to ouercome

to stryke. or subdue.

Ico vult ici, format vinco quoq; vici.

to beholde or loke	to entyer forthe.
vt aspicio aspexi.	per blandicias educo.

Icio. Ex icio facis exi, solum elicio dat.

to entyce fro. to allure.

Elicui, legitur ſed pellicui, allicuiq;.

to make/to caſte/or to throwe or flynge.

Feci donabit facio, iacio quoq; ieci.

¶ Specio ſpecis ſpexi: idē qđ video. ſed tam exoleuit. Eius tamen compoſita in vſu manet. vt aſpicio aſpexi. Inſpicio inſpexi. cē. Inſuq; iacio/iacis/iecī. idē qđ in frandem ſuco. a iaxi. Frauo tam abſoleuit. Eius tamen frequēt ſtatiuū iacto/as. per dēs. ditiuū ilicio. in vſu eſt. Cōpoſita vero a iacio mutant a in i/vt allicio. i. diāde attraho. Illicio induco: pellicio petraho. a faciunt allexi/illexi/pellexi. Teren. Jo lenem per epitotas pellexti: Legitur allicui/pellicui (Eius rarius) vt quidam ſentiūt potius ab allicio ⁊ pelliceo ducende. Plin. apud Puſcianum. Cuius vnius premio multorū allicuit annos. Varro. Deinde vbi pellicuit dulcio ventis vnda ſaporis. Elicio tamen ſolū elicui format. Lucretius li. iiij. Ad colloquium vatem elicuit. Debuit tamē aliquando elexi/electum. vnde electo.

Elicio.
Inſpicio.
Allicio.
Illicio.
Pellicio.

abſtineo/ventum do (to abſtayne/to pardon/to ſaue)

A parco facies parci donatq; peperci.

to fede. to knowe. to growe. to be acuſtomed.
vt paſco/pauī. noſco/nouī. creſco/crēui ſueſco/ſuēui/qđ ⁊ ſuetus ſum.

In ſco quod finit, ſco dempto ui ſibi ſumit.

Sco.

to lerne. to couet/or to growe. olim gliſci/ꝛ gliſcitum.

Diſco dat didici, gliſco non præteritum dat.

caput inclino/concutio/vel connuco
to nod with the heed/or to ſhewe a ſygne. to aſke of ryght or dutye.

Dat conquiniſco conquexi, poſco popoſci.

coerceo/cohibeo/domo. ſeparo vel dirimo.
cōpeſcui (to refrayne) diſpeſcui (to deuyde)

O vertunt in ui, compeſco diſ(quoq;) peſco.

Plinius. Nilus Aphucam ad Aegypto diſpeſcuit.

¶ De continuatorum præteritis.

Præteritum patris dant in ſco continuata.

I am fatte.
vt pingui/a pinguēſco. i. pinguco iam. hic capo pinguit. i. pingue fit.

Præſentis ſenſum patris quod continet in ſe.

¶ Aliqui cenſent verba continuatiua/ſiue effectiua in ſco carere preterito: quibus refragatur. Gallenſis diſtinguēs preteritum continuatiuorum a preteritis primitiuorū: dicens pinguit a pinguēſco/ſignificat illud quod iam effectum eſt pingue/pinguit a pinguco ſignificat illud quod fuit pingue. Ouidius meta. iiij. dixit. Protinus imbutum cleſti nectare corpus. Delicuit a deliquēſco.

to dymbe or to go vp.
vt ſcando/ſcandi.

Ex do di formes. prendo di non geminauit.

Do.

to bende a bowe. to hange vp.
to chatge a gonne. to wey or pondre/or to peyſe.

Tendo tetendi dat. pendo formatq; pependi.

¶ Solus Alexander precipit prendo/facere prendidi. cui multus grammaticorum aſtipulatur. Et licet Hieronymus vſus ſit prendidiſtis. Ualla tamē dicit literā deprauatam: ⁊ dici debere prendiſtis.

Tendo. ¶ Tendo/is.a tenue ⁊ do fit ⁊ tendo extraho. Aliqñ per trahlationē ꝯdiuari. vt tendere laqueos. Aliqñ conari. aliqñ tentoria figere. aliqñ offerre/⁊ protēdere. aliqñ pergere. vt tendimus in Latium.

to cleue in / to powte forthe/
vt fidi/fudi. sondre. or shede.

In di do vertunt(n dempto) findære fundo.
scidi(to cut or deuyde) to beate or knocke/or punne.

His addas scindo. format tundo tutudiq;.

Scindo/scicidi Descēdo/descēdidi. ¶ Scindo apud veteres geminabat primā preterita scicidi. Accius apud Priscianū. Non ergo acta(vt predicant)sciciderat pectus. Descendo etiam olim descēdidi fecit. Valer⁹ Antias apud Gellium. Deinde fuere locate/ apud fossā descendidit Laberius apud eundem. Ego mirabar quomodo mihi descendiderant.

f.cōiugatiōi. to buyde or set togyther.
vt condo/condidi.

Cōposita a do. Di duplicant ternæ quæ do dat compositiua.
to hyde.
Abscondo dabit abscondi nunq̄ geminat di.
to playe or mocke. to hurte. to shytte.
vt ludo/lusi. ledo/lesi. claudo/clausi.

Do post vocalem. Do si vocalis.vel diphthongus præit:in si.
to rumme as an asse. de quo in secunda coniugatione.
Vertitur,at rudo dat rudi.strido q; stridi,
to stryke or beate with a hamber/or to pynne.
ferrū pontio vt aliqd ex eo fiat. to let a ferte.
Cudo dat cudi,non cusi,pedo pepedi.
to lyght as
a hyde. a sedeo mutuatur.to fall. to traste.olim fidi habuit.
Sido dat sedi,cecidi cado.fido fisus.

Cudo. ¶ Cudo/is.Diomedes cū Carisio et Phoca/cusi vel cusse in preterito habere cōsentiunt qō authoritate p̄bari non p̄t. Ideo Priscian⁹ dicit habere cudi tantū. Virg.i. Eneī. Ac p̄mū silices scintillā excudit achates. Susceptaq; ignē foliis. Excudit(Gernio teste)est preteriti tpis. Diomedes q hūc Virgilii locū affirmat melius habere cudi.

cum diphthongo.
Verbero,scindo,neco:signans dat cædo cæcidi.
to departe. to grue place.
Cessi dat:discedo siue locum do.

Cedo. ¶ Cedo significat verberare/vel flagellare. Teren. Verberibus te ecastum in pistrinū dedi. Dane. Itē exscindere. Cice. Aut cuis partes:quasi nicmtza quedam cedenda. Sigt etiā occidere/⁊ necare. Virg.ij. Eneid. Cedunt pyrgites.

¶ De compositis a cedo: & cado: & cedo.

to kyll. to cut downe.
occido. excido. abcido/to cut fro.
Longum compositis i, præbet cædo cecidi.
to fall downe. to fall in. to fall fro.
vt occido. excido(to fall fro) incido. decido.
I curtam cado dat,e longam cedo q; cessi.
to drawe. to cary. to cover. to rede. togyther.
vt traho/traxi. veho/vexi. tego/texi. vt collego/collegi.

Ho, Go, Ex ho, go, facxi, legi lego, nataq; præter

to vnderstãde, to lone. to displite.
intellexi. dilexi. neglexi.

Hæc intelligo, diligo, negligo, quæ faciunt xi.

to blowe a trompet. Pierio.i. Hŏeri. Et iemit clangueris/
tuba iono vel clango. yement ad te.

Clanguit a clango legitur raro tamen vsu. annotatio

Ago habet supia. xx. figta. de quibus Celepnum consule.
to do. to dume. to lede. to rule. to ryne.

Aegi format ago. rego rexi. degoq; degi.

to touche. to shyne. to dicke or diasshe

Tango facit tetigi, si fulgo. frangoq; fregi.

to pucke. to checke agayne.

Dãt punxi raro, at pupugi pungo atq; repungo.

vt compungo/compunxi. inde compunctus penitens.

Sed punxi solum formabunt cætera nata,

¶ Dicitur a fulgo/gis. A fulgeo/es. Turgi. vj. Ille autem paruŏ quos fulgere cernis in armis. Idem li. ix. Aurorq; effulgere truculo. Lucanus. li. x. Fulget geminato ictu a talpide fulua suppellex. Pungo/pupugi/ sepius & pŭxi facit indĕ quod stumulo/ vel monium a aculeum infigo. Veteres (autor est Festus) dicebant pepugi. Fulgo. Fulgeo. Pungo. Repungo.

¶ Repungo significat vicem reddere/retaliare/vel respondere. Facit repupugi. Cice. Tenulo. Darent mihi ipsi aliŭ Publium/en quo possim illorum animos mediocriter lacessitus repungere/quando autem de ratione vel calendario loquimur facit repunxi. Autor est Puscianus. Cetera composita faciunt solum punxi. vt cõpungo/compunxi. i. totum pungo/ferio. Inde compunctio dolor de peccatis. Expungo/ foras mitto. Dispungo/expello amouco. Expungo. Dispungo.

to synge.

Præteritum triplex dat pango, nam cano signans.

inde compingo.
to ioyne togyder/
to ioyne or pece. to make a couenant.

Dat panxi, iungo pegi, pepegiq; paciscor.

to make water or to pysse. nũ apud veteres solum.

Meio dat minxi, nunq̃ aut raro lego mingo. Io.

¶ In io per i. cõsonantẽ vnicũ legitur verbũ meio qõ mingi/ mictũ facit. et idem est qõ vrinã facere. Persius. Sacer est locus/pueri extra meiẽ te. Horat. ij. sermonũ. Mitriot aut fourne miction meiat eodẽ. Martia. Mingisti certere semel Paulne cartina. Metere vis iterum/tã palmurus eris. Juuenalis. Cui' ad effigiem nõ tantũ meretere fas est. Catullus meientis male cumis olere solet. Et quanq; in quibusdam libris legitur mingẽtes mẽdose tamen omnium doctissimorum testimonio: etiam in sacris libris. Cõ reliquit vrq; ad mingentẽ ad parietẽ. Librariorũ vitio fit. vbi dicendum est meientem. Et licet olim dixerũt mingo. p quo nos meiorũ elegantius est meio. et vix vsq; reperitur mingo. A meio compositus immeio. et permeio. Horat. hunc pro imminxerunt colones. A meio/mictum frequentatiuum/et micturio. Diomedes dicit. Meio/mein. sed in vsu est mixi. Meio.

to wype or to go.
make clene. to dowke. to sprinkle. to ryse vp. pergo/perrexi.
vt tergo/tersi. mergo/mersi. spargo/sparsi. assurgo/assurrexi.

Ex go cum præit r, fac si, rexi rego nata, R ante go

Præte, & supi. verborũ, B, ij,

to frye. te doubte/or to fetche a cõpace. to turne downe.

Dat frigo frixi, nil preterit ambigo vergo

Ambigo. ¶Ambigo/is.ex am ⁊ agoꝛ/interpolita euphonie cauſa. ſigt circũago et circũdo vel dubito/nullum habet preteritum aut ſupinum apud doctos.licet abactum vnde abactus/circũdatus. Itidem vergo/gis.qõ veꝛſi/verſum debuit facere:ſed neutrũ eſt in vſu. Nec quod Diomedes dixit verxi/et ſignificat decimo/quanꝯ aliqui preteriunt ambegi/nuſq; legitur plus valet doctoꝝ auctoritas.

Vergo.

to quenche/or reſtrayne.

vt reſtringo/reſtrinxi. nunc vnxi facit apud doctos.

Guo. Ex guo xi formes. vnguo per ui dedit olim.

Stinguo. ¶Stinguo/ſtinxi/ſtinctum:obſoleuit ſignificans deleo eius tamen compoſita in vſu ſũt. Extinguo/extinxi.i. deleo/occido. Inſtinguo/immitto/inſpiro. Reſtinguo/extinguo/vel cohibeo. Diſtinguo/diſcerno. Unguo/vnguis/vngui. et vngo/is/vnxi. ſecundum Priſcianum ⁊ Calepinum dicuntur/quaſi vnũ ago: vngendo enim vnitur ⁊ copulatur caro. At ſeruius vngo ſemper ſine u/ante o ſcribi cenſet.cui aſtipulantur doctiꝛlicet olim dicerẽtur vnguo/vngui. Tinguo cũ u/poſt g/ teſte Capro.i. immergo/colorem indo. vt Tinguo pannum. Plures tamen dicunt tingo ſine u/ vt eſt illud Qui intingit mecum manum in parapſide.

Inſtinguo.

Diſtinguo.

Unguo.

Tinguo.

Lo. Mo. O mutant in ui: lo, mo, finitaq; xo, to.

Xo. To. ¶Preteritũ in ui duplicãs ſyllabas emittit ſimꝛs in lo vt colo/colui ꝓ adoro/veneroꝛ/exerceo/habito/diligo/duco otro. Finita in mo vt gemo/gemui. qõ ẽ ſonũ e pectore prẽ anguſtia emitto.ſigt etiã canere ⁊ fleꝛe:ſed iſs ferme auibus q̃ ſtebilem vocem emittunt.vt turtur/palumbus.nõ. Finita in po. vt nero/is/nevui. pro ligo. Dicitur etiam nexo as/ui. in eadem ſignificatõe frequẽtatiua a necto/is nexui vel nexi. Finita in to vt ſtertoſtertis/ſtertui.i. dormio/et ſonum aliũ dormiendo emitto.

Colo.

Gemo.

Nexo.

Sterto.

¶Exceptiones.

to put forthe or abacke.

ei ſcco/removeo. to plucke. idem quod extirpo/amoueo/traho.

Dat pepuli pello. vello velli quoq; vulſi.

to prayſe or magnyfye. to lyfte vp.

to take vp or bringe vp/ or to haue a chylde by. vt extollo/extuli. attollo/attuli.

Suſtulit & tollo donat, ſua nata tuli dant.

to ſynge with an inſtrument. to ſalte or ſprynde with ſalte.

pſallo/pſalli cum p. ſallo/ſalli ſine p. to diſceyue or begyle.

Dat cum vel ſine p li pſallo, fallo fefelli.

Uello. ¶Uello/velli/vel vulſi.Uir. Cynthius aurẽ vellit/⁊ admonuit. Idẽ. Nec patriæ Anchiſe cineres manesue reuellit.Seruius negat vulſi latine dici:ſed fallitur. Lucan.li. viii. Taſtroum ſiccas de ceſpite vulſerat herbas. Tollo a ſtio compoſito ſuſtollo/ſuſtuli mutuatur olim geminato preterito tetuli. Teren. in And. Nunch huc tetuliſſẽ pedem.ſignificat leuo/vt tolle caput pro capio/⁊ anfero. Horatius. Tolle querelas. Pauper enim non eſt cui rerum ſuppetit vſus. Et differo. Plautus. Omnes tollo ex hoc die in alium diem. Et ſuſcipio. Ut ſuſtulit ex ea multos liberos. Et nutrio. Terentius. Quicquid peperiſſet decreuerunt tollere.

Tollo.

ſcz olim.

Cæculit a cello quondam, ſua nata culi dant.

to ſtryke. percello ad animũ/percutio ad corpus.

Perculit & perculſi percello quoq; format.

Cello. ¶A cello/is.ccdo/et frãgo ceculi/quod exoleuit.venit percello/quod perculi/⁊ perculſi facit.rarius tamen perculſi.⁊ procello ejuſdem ſignificationis/ idem quod percutio/⁊ cuerto pcul.⁊ recello/reculi.p hullis fio/⁊ reclinor.inde actiue ſigt reclino.

ctiui in preterito.

Celluit & cello ſine diphthongo & ſua nata.

¶ Cello ſine diphthongo idē qđ cedo ceſſi. iam abſoleuit. eius tamen compoſita tā ſe cunde q̄ tertie coniugationis in uſu ſunt/ꝛ preteritum in ui faciunt. vt excello vel excelleo excelluj. idē quod precedo vel ſupero. Inde excelſus. ꝛ precelſus. Lucā ii. viſ. Qui oēs licet eloquentia excelluerunt.

¶ Excepciones.

to drawe wyne or ale/
to ſpeke or ſhewe.
vt prompſi/ſumpſi. profero/eloquor/expono. to take vpon.

Overtunt in p ſi cum p. promo quoq; ſumo. Mo.

to kembe or
to dreſſe.
otno maxi=
me capillos. to take awaye. to trede vnder. to bye.

Et como demo, preſſi premo, vult emit emi.

¶ Promo/is ſigt extraho vel profero. Plautus. Promiſiti tu illi vinum. Et eloquet Lactan. li. v. longum eſt vniuerſas virtutis ſpecies pmere. Etiā expono. Virgi. Letiq; cauoſe robore promunt. Inde promus qui eſculēta ꝛ poculēta promit. ſicut condus qui condit. Sumo ſigt multū ꝛ pene nimiū mihi tribuo. Cice. p Planco. Quāq; nō mihi tantū ſumo iudices neq; arrogo. Sigt accipio/eligo/cōduco/eūſumo/impēdo. Conſule Calepinum. Como/is. otno maxime capillos. Demo/is. aufero. Premo. is. calco/vel imitor alicui rei cū pondere. Item firmo/vexo/effodio/inſequor/ſiſto vigeo/abſcondo/expello/exhibeo. Conſule Perottū. Emo p cōparo aut mercor.

to folde. to bynde.
vt plexi vel plexui. nexo vel nexui. to kembe. to knyt or bynde.

In xi, ſiue xui, mutant cto pectere, necto. cto,

to turne. to folde.
nexi plexi. to bende. to punyſſhe. to turne.

In xi cto flecto plecto, verti dato verto.

Flecto ſigt inclino/voluo/duco/curuo/moueo. Plecto ſigt percutio vt punio. Notati. Quicquid deliraut reges plectūtur achiui. Etiam pro flecto inuenitur aliqñ habere plexui. Hieron. li. Judicū. Si ſeptē crines capitis mei licio plexueris. Pecto etiam olim pectui fecit/vnde pectitū. Columella li. xxxi. preparate ſunt ꝛ pectite lanc. Et alibi. Uerum vbi iam pura diſcrimine pectita tellus.

to ſhere corne. to aſke. to ſende.

Meſſuit a meto. peto tiui. mittoq; miſſi.

Plynius. Lactuca ſilueſtris ſuꝫ
pto repreſento. Ut ſiſteret eū dño. in cuāgelio. guinem ſiſti.
to make to ſtande or to ſtoppe. a ſtatuo.

Siſto ſtiti actiuū, cum natis, dat ſtatuiq;

Interdum, neutrum ſtetit a ſto præterit, aut nil.

Siſto/is. actiuum habet ſtiti in preterito/ꝛ ſtatū in ſupino: ex ſententia Helliſ. licet Puſcia nihil habere dixerit. ꝛ ſigt ſtare facio. vt ſiſte iachymas. i. fiere deſine. Siſto neutrū vel a ſto ſteti mutuatur/vel nullū habet preteritū neq; ſupinū. ꝛ ſigt idē qđ ſto/ſtas. Et cōpoſita habēt idē preteritū cū cōpoſitis a ſto. ꝛ idē ſignificāt. Aſſiſto aſſiti idē qđ aſto aſtiti. Cōſiſto ꝛ cōſto. Reſiſto ꝛ reſto. ꝛc. Aliqñ ſiſto a ſtatno capit preteritū. Plau. in Bacchi. Nauem ex templo ſtatuimus. i. ſiſtimus. hoc eſt ſtare fecimus.

to dygge. to flye awaye. to fethe/to rype/to dyggell

Dio. Gio. Quo. Dat fodio fodi, fugio, fugi coquo coxi.

to ihake. quaſſi. Carillo te: to ſqake or ſtryke.
moueo/cõcutio. lie no cit in vſu. vt cocus to con.uſſi.

Vult quatio quaſſi, formant cuſſi ſua nata.

¶ Cõpoſita a quatio iunt/concutio/percutio/decutio. Excutio idem eſt quod cppelio. Incutio. i. intero. Diſcutio. i. examino.

to lappe/
mono: to ſuffre. to ſowe. or turne.
ſyllaba. vt lino liui. fero ſetui. voluo voluj. to put or ſette.

No. Ro. Vo. In ui, no, to, uo, mutes, pono poſui dat.

to agre or ſynge.
to gyder. to diſcorde or targe.
to ſynge. vt cõcino cõcinui. occino occinui p. dmiſſa ſyllaba

Et cano dat cecini, no in ui vertunt ſua nata.

¶ Salultius tamen occanui dixit (teſte Sernio) per primã vocalẽ. verba. Sal. primo habuerũt iunc. Juſſu. Metelli coepisse occanere. Sed antiquitatẽ eſt ſequt. Cano enim ſolebat habere canui ⁊ cantum. Duuis th Hieronimus/ quo nihil terſius/ dixit in apo. Qui erant tuba canturi. Habuerũt eius cõpoſita etiam (Probo teſte) preterita accini/cocinui. rẽ. Unde in Virgilio dñi canitur. De quo pphete ſcripſerũt.

to get. to dreſſe with pytche/roſen/or any thyng that deuyth,
idẽ qđ genero. lino eſt aliquid ſuper induco quod inhereat.

No. Dat gigno genui, lini aut liui lino leui.

Cerno otium cerni to caſte downe.
ſecat Liuius. Stolis to ſaddell a horſe/
de ferocẽ viribus. to make a bedde/
cernere. to diſpyſe or to pane a
to ſe or beholde. ſet naught by. ſtrete.

Cerno creui, ſperno ſpreui, ſterno q; ſtraui.

to diſpyſe. to leaue or forſake.

Quo. Tempno dat tempſi, linquo donat quo q; liqui.

¶ Lino habet triplex preteritũ. Linãm ⁊ leui. Quinti. in declamatõe. Ceci. Et ne quid ſceleri impio deeſſet/marito ini cruore parietẽ linſiſti. Colu. li. vltimo. Multi eũ ſemel noua dolia vel ſeria craſſa gummi liuerãtvina in penetum gũmitione cõtent ſunt. Cato de re ruſti. vbi ſemper ate tepebit/caminũ indito/poſtea linito. Si recte leueris in dolium quinquagenarium pedum quatuor ſatis erit.

to breake/bruſe/
or to pumie.
cõminuo/fra
to fethe. co/mando. to ren.

Quæro queſiui, tero triui, curro cucurri.

to ren before/or ouergo. to renne downe.
Precurri ⁊ precucurri. decurri vel decucurri.

Præ, de, ſed iunctum, curri dabit atq; cucurri.

Precurro facit precurri vel precucurri. Teren. in Hecy. Una illarũ interea propere precurrit. Plautus in Him. Me capt ae/qui tute ab naui clanculum alia via peccaturiſti. Similiter decurro decurri vel decucurri. Virg. ij. Laocoon ardens ſummo de curritur ab arce.

to buffle/to roote/
to drawe/to tourne vp. to beare or to
verri vel verſi.rarius bunge.
tamen verſi. to make or do. to bren or grene.

Ri vel ſi verro, geſſi geſit, vro dat vſſi.

Pro texo ſerui. ſero. ſemino planto; ſeui.

to ſette or plante. to affyune or graunt. to graffe/or bunge in.
vt cõſeui vel cõſerui. aſſeui vel aſſerui. inſero inſeui vel inſerui.

Dant eui vel ui, ſero nata con, ad ſimul inq;.

emitto vel circũfero aut
.i.q; diuiſas to cõpaſſe. to leue. extendo, circumdo.
ſyllabas. circũſerui. deſerui. exerui. obſerui.

Diuiſas per ui tantum ſero cætera nata.

¶ Sero/is/ſeui/ſatũ.ſemino ſine plãto. Lactan.li.ij. Terrã ſtudioſe colui:ac vineã ſua manu ſeuit. Et generare. vnde ſatus. Et Iuppiter & deorũ & holim ſatos.i.genitos. Aliqñ admoneo/tepo ordino. hinc ſeries.i.ordo.& ſic facit ſerui ſeruum. Enuius. Quã tanto ſtudio ſeruit.hinc ſertus/a/ũ.i.contextus. Lucanus. Accipiunt ſerta nardo florẽte coronas. Cuius cõpoſita aſſero/cõſero/inſero.quæ erũt tam in eu/ẽ q̃ in ui. Reliqua cõpoſita ſolũ in ui diuiſas ſyllabas. vt diſſero diſſerui.i.enarro vel declaro. Deſero deſerui.relinquo,rc̃.

.i.antiquo.

Dat fero nempe tuli cum natis de tulo priſco.

.i.antiquo. cum natis.

A fuo ſicq; fui ſum, ſed poſſum potui dat.

to take. to coueyte.

Cæpi dat capio, format cupio q; cupiui.

to be wyſe/to ſa-
to take fro nour as meate or
vyolently. to haue a ſent.

Dat rapio rapui, ſapio ſapui atq; ſapiui.

to beare a chylde/ to open. to percetue.
to lyue. to bunge forthe. .i.nato. vt aperio. comperio.

Viuo dat vixi. pario peperi. ſata quartæ.

¶ Sapio/is.facit ſapui vel ſapiui.& ſignt ſaporẽ habere.vt hic cibus bene ſapit. Aliqñ ſaporẽ indicare. vt hoc lac ſapit adulterinũ. Itẽ ad alia tranſfertur.vt verba tua ſapiunt ſtultitiam/vel hereſim. Aliqñ ſapiens ſum vel bene ſẽtio. Martialis. Habere vis priſcorũ mores,paula ſapiſti prio ſapiuiſti. Nemo. Quarto ego plus ſapiui. Plautus in rudente. Magis ſapuiſſet ſi domi niſſet domi. Aug.li.ſ.deci. Tribulatio nis ipe ꝓdeſſe poterunt ſi recte ſapierint. Olim dicebant ſapio/is/ui/pere.quarte.nũc tantum terne. Eius ꝓpoſita deſipio & reſipiſco idẽ habẽt pfectũ cum ſapio in ui/ et ui. Deſipio eſt inſipiẽter ago.deliro & a ſapientia decido. Cuius cõtrariũ eſt reſipiſco. Nam reſipio in vſu eſt raro.& ſignificat ad mentẽ redeo. Deſipio in vſu eſt. Deſipiſco inuſitatũ. Lactantius li.vj.diui. inſti. Reſipiſcit eni ac mentẽ ſuã ſi ab inſania recipit/ quẽ errati pudet. Idẽ li.ij. Imiliter deſipuit. Cice. M. Celio. In quo cum obſtrepe rent quodammodo gaudio pene deſiperẽ. Cice.li.iiij.ad atti. Vix aliqñ re antpoze reſipui. Afranius. Equidẽ non reſipui poſtq̃ pectus lętitia eſt onuſtum.

to ſcrape. to ruſſle or buſtle.
vt ſcalpo ſcalpſi. ſtrepui. to barſte.

Expo pſi facies, dat ui ſtrepo, rumpo q; rupi.

Po.

¶ Uerbū desinens in po facit psi. vt scalpo/repo/depo/ carpo/serpo/sculpo. Addāt aliqui crepo crepui. quibus haud assentior/ cum tertie nullo testimonio inueniatur cōiugationis.

to prouoke. to go se. to go do.
vt lacesso lacessiui. vt visi. facessi.

So, Ex so fac siui, tantum si viso facesso,

to go to take
or do.
capessi. atqñ capessiui. to bake.

Atq; capesso, aut ui de pinso pinsuit exit,

¶ Uerba in so faciunt siui. vt lacesso siui. arcesso/accerso. i. eo ad vocandū. Sed viso. facesso. solum si faciunt. vt capesso. qō atqñ facit siui. Augu. li. ij. de ci. Eschines cum adolescens tragedias accitasset rempublicā capessiuit. Pomponi. Nec mois mo- lui/nec palmis pinsui.

to delay
to make sharpe. to accuse. with water.
vt acuo/is/cui. arguo/argui. diluo/dilui. to rayne.

Vo, Semper uo mutes in ui, donat pluo pluui.

to buylde/to carue/to ordre.
Calepinum lege de struo. habet multa significata.

Atq; plui, format struo struxi. sic fluo fluxi.

Pluo raro legitur/nisi in tertia persona singulari. Liuius li. ij. lapidibus pluuisse fe- runt in gentil. Non enim pluuerat dñs super terrā. Tibul. ij. Multus q in terris de- pluerit q lapis. Quintili anno. Cum cenaculum eius perpineret.

¶ Quarta coniugatio.

vt audio/audis/audiui. coniugatio.

Iui præterito facit exis flexio quarta.

vt audiui vel audij.
per syncopam.
a tero. a fino. .s. verbum.

Ni triui, siui, dat iſ quodcunq; dat iui.

¶ Omne verbū faciens preteritū in ui. potest per syncopā emittere in iſ/vt audi- ui vel audij. his duobus exceptis. triui a tero/et siui a fino.

Carisius est author cū Priscliano.
to chaunge money. to enstable.
cambio cambiui vel campsi. .i. firmo stabilio.

Cambio ui vel psi. format xi sancio vel ui,

to clothe.
.i. vesto. et inde amictus vestis.

Dic amicit per ui, per xi reperitur & iui.

Cambiui, Campsi. Sancio, Amicto. Cambio/biui/vel campsi. i. muto pecuniam. Inde campsor. i. nūmul arius. Et campso frequentatiuum apud Ennū legitur. Sancio est firmo. propue effuso sanguine q ho- stie immolatione. Luca. Romanas sancire volūt hoc sanguine leges. Pōpo. ij. San- ctiatius vrbe ciuitati pio sanciuerat per syncopā Amicio facit amicui. teste Dio- mede. Brutus in laudatione Apij. dixit. Toga pterta amicui. Actius etiā amicui protulit. Amicitur q amicuit. inde amictus amiculum.

to come. to leape.

Veni dat venio, salio salui, atq; saltui. Nio.

to here per me-taphoram. to hedge or compasse.

Hausit & hauriuit facit haurio. sepio sepsi. Rio. Pio.

¶ Ouidius primo Fastorū. Per flammas saluisse pecus saluisse colonos. Virgilius Georgicorum tertio. Mollibus in pratis victos saliere per vtres. pro saluere dicit per syncopam. haurio humorem excipio/vel extraho. nunc audio. Tullius ad Ciceronem. Quum idem quoq; hauserit. pro hauserit protulit. Virgilius. Euandros. iiij. Vocemq; his auribus hausi. Salio. Haurio.

to amende/

to parche. to shuffe. to be horse. to fele or

sarsi. farsi. rauci. to vnderser. vnderstande.

Sarcio, farcio, raucio, fulcio, sentio formant, to bynde.

Ex cio si, vinxi & vinciui vincio donat. Cio.

to open. to couer.

vt aperio/aperui. operio/operui.

Inq; rui mutant rio: nata parit, tamen in ri.

to espye or se. to fynde by chaunce.

comperi. reperi.

Hæc duo comperio, reperis quod p geminabit.

¶ De verborum supinis.

to drinke. to sykynne or to scale fysshe.

vt bibi/bibitum. degibi/degibitum.

EX bi præterito tum sumpto, conde supinum. Bi.

¶ Supina verborum formantur à preterito. vt ea que faciunt bi/ tū syllaba adiuncta formant supinum. vt degibo/degibi/degibitum. significat exortio vel pellem/vel corticem detrahо. Tiberij verbum est. Sont pastoris est tondere pecus/non degibere. lambi & scabi carent supinis/de quibus inferius. Degibo.

to ouercome. to stryke.

vt vici victum. ici/ictum. to make or to do.

Ci mutes in ctum cum c, facio dato factum. Ci.

to cast/throwe/

stynge/or to ryd or fraysshe. to caste away.

hurte. vt confeci/confectū. abieci/abiectum.

Et iacio iactum: format sua nata per ectum,

parco, to pardon/to absteyne/to saue or kepe.

Parci dat parsum: faciet per itum peperci.

¶ Parco/cis significās abstineo/& quasi parce vel parū cāgo/venū do/& ab vtione abstineo vel seruo facit parci/parsum. & pepci parcitū. Lucil. xxv. Nec dū eos Capne parsuros. Plin. li. xxxij. Italie parcitū est/vetere interdicto patrū. Virg. Parcere subiectis & debellare superbos: Parco pro seruo. vt/Cui parcis hec inde para q̄ sumptibus parcit. Parcus. Parcior. Parcissimus. Parce: Parcius. Parcissime.

poscitum. discitū. vt compescitum.

Hæc posco disco sata pesco, lecta in itum sunt,

Præte, & supi, verborū, C

¶ Minuita infert hec quatuor habere supina p ītum. polad cōpolad/discisco. Licet raro sint in vsu. Seneca li. j. de demētra. Ego sum nobilibus adolescentibus expositū caput quod micrones acu aut. Apuleius apud Priscianum discituri dixit: de reliquis duobus testimonium citat nullum. Quare aduerte lector quoties dico lecta legitur raro vel olim parce (vel non) imitando censeo.

annotatio

to stryke or
to se. prynte. to byte. to hange.
vt vidi visum. cudi cusum. vt mouendi/motum. pependi/pensum.

Di, Ex di sum formes, primam tamen in geminatis.

to shaue or croppe.
totondi/tonsum. to eate. olim quod iam non est in vsu.

Præteritis tollas, esum dat edo: dedit estum.

vt comesum/et comestum.

Ambo dat comedo, dant cætera nata per estum.

Edo. Comedo. ¶ Edo/es/edi/esum. vnde esurus. Plautus. Vbi sumus esum: olim dedit etiam estū/ quod exolcuit. Ex eius compositis solum comedo dat comesum ⁊ comestū. Iuuenalis. Et cito rapturus de nobilitate comesa: quod supercst. Salustius apud Diomedē Patrimonia comesta. Cicero pro Cluentio. Potius comesum/q̄ epotum in venas atq; omnes partes corporis emanaret. Cetera composita ab edo tantū esum facīt. vt ambesum.

to cut. to cleue. to set ope. to dygge. to syt.

Hæc scindo, findo, pando, fodio, sedeoq;.

Dant scissum, fissum, passum, fossum, quoq; sessum.

Tunsum vel tusum tundo, sua nataq; tusum.

Pando. ¶ Pando (vt Beda cēcet) pansū facit. Sed Sellius li. xv. cap. xv. dicit rectius geminato ss/passum. Cui autorū suffragatur vsus. Virg. Seco. iiij. Protoderit ⁊ tunsum galle admiscere iapodem. Plīn. li. xxj. hec tusa cribataq; vnū quantū possit excellenti.

to coyne. to yelde. to put in.
vt circūdatū. venūdatū. possūdatū. vt addītū. deditū. inditum.

Do sic nata datum primæ, ternæ sed itum dant.

to hyde. absconsum. to bende. tentum/vel tensum.

Abscondo dat itum, raro sum, tendoq; tum sum.

to chewe or cham/or eate. peditum. to farte.

Mando dat mansum, raroq; pepedit itum dat.

Abscondo. Mando. Mansus. ¶ Abscondo/abscondītū frequenter abscōsū fm Diomedē. Ptero. Lecc. Demadebit abscōsa sua illi. Mando/mandi (q̄ fm Priscianū mandidi habuit) facit mansum. quare supino nō caret. licet nō adeo frequens sit. Quintilianus. Cibos mansos dixit. Cice. ij. de Oratore. Omnia minime mansa (vt aiunt) nutrices infantibus pueris mos inferant. Seruius. Purgatur cerebrum mansa radice Pyretri. ¶ Pedo/pepedi/peditum. Huius raro in vsu. Catullus. Subtile acleue peditum.

to fall. to beate or slee.

Casum dat cecidi, cæsum quoq; cædo cæcidi,

.s. supino. vt concisum/decisum/excisum. ꝛc.

A cado nata carent, cisum dant sed sata cædo.

to go downe
or fall downe. to fall or go backwardes.

Occidit occasum legitur, recido recasum.

¶ Cōpoſita a cædo in vſu non ſunt, nō forte occaſum, ꝙ recaſum. hi ero. in pſal. Ab omni malo vſq; ad occaſum laudabile nomen domini. i. ad obitum, v. Enumitur habitus religiones falſas ꝙ occaſurū eſſe philoſophiā nemo dubitauerit. Sacro. Auguſtin. Cuncta in ipſo recaſura Cice. ad Attu. Id ego puto ad nihil recaſurum.

vt legi/lectum. collegi/collectum. to ſyre awaye.

Gi mutes in ctum cū c, fugio fugitum dat. Gi.

to bycke or bwſe. de quo diximus triplex habens preteritum.

Frango dat fractum, pango pactum, dat agoq;

to touche. to pitche.

Actum. ſic tango tactum, pungo quoq; punctum,

¶ Satago/ambigo ꝙ dego. carent ſupinis, dequibus infertus.

Dat fallo falſum, cello dant nataq; celſum. Li.

ſimplex non eſt in vſu, ſed nata ſunt.

Cello tamen celſum cum natis falloq; falſum,

vt/Uellam tibi auricũlas (I ſhall wringe the by the eares.)

to plucke or wringe. to put abacke/or put fro.

Vello dat vulſum, format pello quoq; pulſum.

to take vp/or bringe vp or nourriſhe. to dryue or; fyre.

Mutuo tollo capit ſublatum, ceu ferolatum.

¶ Compoſita a cello ſine diphthongo faciunt celſum, unde tollo celſus/ꝙ excelſus. vt ſentit. ſimilitudo grāmaticæ. Participia enim excelſus excelſiuſque ſe mutuis imitaſſe dicit. Cello cū ae diphthongo cū cōpoſitis facit culſum/et peculſum. unde gēnit' participiū. Uirg. Quarū ſæua fero ingenit pernicies amore. ¶ Uello/vulſum. Martia. Uello. Meno eſt pannice vulſa tibi. ¶ Tollo mutuatur preteritū ꝙ ſupinū a ſuſtollo/ſuſtuli/ſublatum apō antiquos pro ſimplici in vſu erat. Fero capit preteritū tuli/a tulo/is. antiquo/et ſupinū a lato/as/latum. quod ſimplex extinxit/eius tamen compoſitum dilato vſurpatur. Cello. Tollo.

to dyg. to diſtaffe or diſtre.

vt cæi/emptum. rupi/raptum.

Ex mi p tum formes, ſic pl'cim p prehendite. Mi.

to take. vt accepcum/conceptum. ſuſcepcum.

Camptum dat capio, formabunt nataq; captum,

to drawe.

vt limi/litum. to come.

In tum ni veteres, venio tamen addito ventum. Ni.

to ſynge/or; to prophecye. vt accinui/accentū/cōcinui/cōcentum.

Cantum datq; cano, centum faciunt ſua nata.

Et cantum legitur, raro quamuis ſit in vſu.

¶ Cano olim canui/et cantum habebat. Item cum compoſita (vt Probus dicit) facere accini/occiniſſe/precini/ꝛc. Unde canitur in vigilia natalis dñi. De quo prophetæ precinerunt. hiero. in apoc. dicit. ſi erant tuba canituri. Cano.

to bruſſhe/or

to roote as a ſwyne. to mete. to ouer ren/or ren before.

vt verri/verſum. occurri/ſum. vt precurri/precurſum.

Ex ri ſum facies, primam tamen in geminatis. Ri.

to forſake or leaue. to offende.

vt reliquit/relictum. deliqui/delictum.

Demas, & qui ctum formant cum c præcunte.

Præte, & ſupi. verborū. C iij.

to open. to fynde.
to get/to bringe forthe/or to beare a chylde. vt apertū. repertum.

Partum vel paritum pario dat, nata per ertum.

Pario. ¶ Pario/is/peperi/partum. vnde partus/partum. vnde paritur⁹ significat prolem produco. significat insuper acquiro vel efficio. Statius. Posti venit paritura marito. Teren. in Phor. Haud existimans quãto labore sit partum Compositū a pario in ertum faciunt. Ouidius. Tu non inuenta reperta es.

vt tussi/tussum. vsi/vsum. mersi/mersum. to myxe.

Si, Ex si sum formes, donabit mulgeo mulsum.
to cherysshe/
or to be chose. autore Prisciano.

Vel mulctum. dat indulget tum, rarius in sum,
a torqueo.

Tortum dat torsi, raro torsum. vro dat vstum.
to beare. to sende.

Formabit q; gero gestum mitto quoq; missum.

Quan q̃ sit raro legitur tamen vrsus ab vrget.

Tortum. Vsum. ¶ Aug. Habes vnde cognoscas quod ipse tortum est. Tortus participium a supino torqueo. Hora. de arte. Parce detorta quid autem. Vrgeo (licet grammatici supinum habere negent) olim tamen habuit. Lucret. Vrsus inde quum quonam modo id præstaturus esset percunctantes doceret haud vna asserere pertulit. vt scripsi/scriptum. nupsi/nuptum.

Psi, P præ psi mutes in p tum cum p præeunte.
sorbitum. pro sorbui.

Scorsi dat sorptum: per itum sed sorbuit effert.
vt fulsi/fultum. farsi farsum.

L præeunte vel sisi, quarto vertitur in tum.
vel hauritum. vel cambitum.

Haurio vult haustum, cambit campsum, ambo vel itum.

Absortum. Scorbitum. ¶ Dicere⁹. in Psal. Absconpti sũt iudices eorum. Lucanus libro quarto. Absorpsit penitus rupes et tecta ferarum. Caper grammaticus deceptus est: qui negauit sorpsi preteritum. Sorbui cum facit supinum sorbitum habet secundum regulam licet raro a quo sorbitio sorbendi actus/vel liquidus cibus. Inde sorbitiuncula Persius. Barbatum hoc tradit magistrum. Dicere sorbitiorem tollit quem dira coquit. Haurio facit haustum/et aliquando licet rarius hauritum. Virgilius libro quarto. Que bella exhausta cauebat. Apuleius secundo de asino. Lagena facilis hauritu. Idem in tertio. Rotem regionem hauritum et confestim vitula. Facit aliquando etiã haustum. Iuuenalis quarto. Spero equidem medios liquidem pro nomine na possunt. Supplicis haustarum scopulis.
nisi mutuetur a sto steti.

Dat sto & sisto statum, neutrum sisto nihil a se.
to assiste or to ayde/or stande by.
vt asto/astiti/astitum. Assisto astiti/astitum. et sic de reliquis.

Ti, Conuertunt in itum, sed isti sto sisto q; nata.

Constatum: obstatum: præstatum lecta aliquando.

vt prestitum/constitum/obstitum. to turne.

Sæpius at in tum donant, verti dato versum,

¶ Sto/as/steti/facit statum. similiter sisto actiuū/ idē q̄ stare facio. a sto supinum mutuo accipit statum. Unde stator q̄ sistit aliquem pretoti/aut dño suo. Virgi. Sistegradū teq̄ aspectu ne subtrahe nostro. Sisto neutrū a se nullam habet preteritum aut supinū: nisi a sto mutuetur steti/statum. & idē ligt. Cum in cōposita cundem sensum: idem preteritum et supinum cū cōpositis a sto habēt. Quedā ertā cōposita a sta statū in supino habere leguntur (nā forte olim hec ola aui et atum habuere) vt constatum/obstatū/et prestatū. Statius li. Thebaidos. Que sic ortis prioi spes ne obsta tura pelasgis. Lucanus. Constatura fides superū. Martialis. Cōstatura fuit mega lensis purpura centum. Iuuenalis. Ursus inde quo nam modo prestaturus esset. &c. Sed in tum potius approbat authorū vsus.

vt amaui/amatum/cubui/cubitum.

Vi mutes in tum: poto potum, tamen olim. Vi.

Potatum, lauo dat lotum, lautum, atq; lauatum.

¶ Poto/as. olim potatum. nunc potus potum vsurpatur. Virgilius. hoc ipsi potum veniunt per prata iuuenci. Lucanus. Potuere tenue grues. Virgilius. Et potum pa stas age. Tityre. Terentius. Apud me potaturus es. Lauo triplex habet supinum lotum lautum/lauatum. Tacitus de Germanis. Lauti cibi capiunt. Terentius. Ne ad symbolum venire unctum/atq; lautum e balneis/ potatum. Alit vbi me fes sum sol acriot ire lauatum admonuit. Terentius in Eunucho. Ab eunt lauatum. Ouidius tertio Fastorum. Sacra lauaturas mane petebat aquas. Cicero ad Varronem nono epistolarum. Faciam et lauatio parato sit. Lotum notissimū/ideo non eget testimonio. Inde lotio/lotor/et lotrix.

to beware or shonne. to wexe or growe.

Formabit caueo cautum, as adoleuit adultum.

to saueare. to be wyse/or to vnderstande.

Dat faueo fautum, donat sapio sapitumq;.

to fede. to lose. vt solutum.

Pasco dat pastum, soluo ui vertit in utum. Vi.

to lappe/ to seke or or turne. enquyre. a receyuer. inde questor.

Sic voluo, quæro quæsitum, dat quoq; questum,

vt cognoui/cognitum. agnoui/agnitum.

Oui conuertunt in itum, con & ad fata nosco.

diuerse nosco.

vt ignosco/ignoui/ignotum. vt dignotum.

Agnotum legitur, dant cætera nata per otum.

Salustius in Jugur. Neq; inermes ex prelio viros quenq; ignorarū. Nosco/ notum habet. videtur olim habuisse nositum. Unde nosciturus & frequentatiuum nosci tor in vsu est. Et ignosco participium futuri temporis facit ignosciturus. teste Prisciano. Pisonem frugi. li. ij. annali. Quocunq; deinquisset ignosciturum affirmabat. secundō regnabat ignotum/& ignotarus facit. Cicero in Cato. Ignoturū alteri quod patri alteri quod tutorem secutus est.

Dat serui sertum, seui q; satum sero, nata Rui.

Dant sertum atq; situm con, ad, in: sed cætera sertum,

Præte, & supi, verborū. C, iij.

Sero. ¶Sero/is.idē qđ texo/ordino/vel admoneo.dat seruī ſ ſertū ſupino ſeuſus. Quō tanto studio seruit.vnde sertum/et sertus participium.i.conexus. Lucanus. Accipiunt sertas nardo floctē coronas. Sed sero pro planto aut semino/aut genero dat seruī ſ satum.vnde satus participiū.i.generatus ſ satoꝝ genitꝰ: Ouidi.meta.i. Quāq; Iapeto satus. ¶Compoſita a sero,vt assero/conſero/inſero/faciunt aliqñ in sertum/aliqñ in situm. Assero pro prope sero aut planto facit assero assitum. Pro libero/defendo/vel affirmo.asserui assertum. Conſero pro planto vel semino conseui/cōſitum pro pugno conſeruī consertum. Inſero pro ingero sureulum siue germen in aliquam arborē facit inseui insitum.pro immitto vel infero/facit inserui inſertū. Reliqua cōpoſita a sero dant seruī sertum.vt exero exerui exertum.i.emitto/extendo. Diſſero, edſſero.obſero.deſero:seruī ſ sertum dum taxat faciunt.

Assero.
Conſero.
Inſero.

to yeſke/to ſowbe as chyldren do. to bury.

Singultum ſingultio dat.ſepelire ſepultum.

to be idle. to dothe or to araye.

Væneo dat vænum necnon amicit dat amictum.

Singultus.
Singultio.

¶Singultus eſt quoties ſpiritus vacans ab humore in loco ſpiritui deputato retinetur:hic eni dum emittuꝰ,nec poteſt erūpere/ꝛ detētione inducit:que appellatur ſingultꝰ.angl.(the yeike or ratteil in the throte/)Inde singultio singultū emitto.Statius. Sem meces puerī trepidas in lumine vitę singultāt animas. eſt frequentatiuū a ſingultio singultum. Cato dixit. Mortuus ſepelitus eſt pro ſepultus.

vt tacui tacitum.

ui diuiſū. Quod dat ui vertes in itum: donat ſeco ſectum.
Et frico dat frictum,neco nectum:ſed mico nullum.

¶Annotatio.

Lecta feco, frico, ſiue neco, ſono, ſic tono, in atum.

¶Sunt lecta apud probos authores.vt in titi fronte diximus.secatus,frictus,natus.ſ.ē.licet rarius.

Dat doceo doctum.tentum format teneo qđ.

to bake. vt puſitum/vel puſitum.

Pinſo dat piſtum, legitur per itum ſimul in ſum.

to be or ſtande open. to medle.

Paſſum dat pateo,formabit miſceo miſtum.

to iudge or eſtymate. vnde recenſum. vnde reſenſitū.pen.pū.

Cenſeo dat cenſum.vetus & dat cenſit in itum.

Pinſo.
Pinſus.
Pinſurus.
Pinſor.Puſtor.
Singultio.
Miſceo.
Miſtarius.

¶Pinſo facit frequentius puſum.facit etiam pinſitū et punſum.author eſt Nonnius.Colu.li.vj.Panicū puſitū et evolutū furfure.Idē puſus dixit.vt notauit Sulpi. Diomedes quoq; facit participia puſus puſurus. Unde pinſor pro puſtor. Uarro. Nec pinſorem vllꝰ noſſent niſi eū qui ſ pultruno pinſeret farinā. Pane pinſo et puſſo Uarro. Paonendo dicm vt pinſet. Plau. Qui polentam puſitāt. ¶Miſceo miſtum facit per ſpotius qñ mixtum per x/ſi doctis credibus. idē quod confundo ſ permeabo. Augu. Aera ergo ſimul inodūate permiſta in vna diſputatione. vnde miſtarius vas in quo aqua cōtinetur.vino miſcenda. Lucilius. Urceus aut genuina longꝰ miſtarius anſa. Et miſcellanea ſtudia ſunt apud Gellium in quibus de rebus multū diuerſis tractatur. ¶Cenſeo facit cenſū.vnde cenſuſrius iū.i. auarus rēbus ſ quiequid fortunarum quis habet. Itē cenſus ꝺ eſtimatio rerum ac bonorū facta ſm quā tributa pendēdantur.angl.(a taske or taxacyon) Un cenſum agere. eſt reuocare he-

Cenſeo.
Cenſus.
Cenſum agere

minum facultates. Et censor magister morū. Et recensco. vnde recensus/us/ui.i. recognitio populi per numeros. Sueto. in cesa. Recensum populi vocatum per dnos unius ciuitatis egit. Recensitū nō est a recenseo. sed a verbo antiquo quarte recenso/as/are. qđ sigt recensum agere. vt Varro docet/et Placentinus. Et censio/is/ire. idē. Cice. p Archia. Cum eodem questore fuisse in Asia primo Julio ⁊ Crasso nullā ppti partem esse censitam. Claudius li.ij. in Eutropium. Presto recensitis euoluere secula fastis. Piero. in li. vii. Recensiti sunt a. xx. annis/octo qui poterant ad bella procedere.

Recensio. to muster. Recensus. a muster. Recensio. Censio.

vt coercitū exercitum
a coerceo. ab exerceo.

Arceo nata in itum, simplex olim dedit artum ui.
vt arcitum.

Vel per itum, careo format cassum caritumq;

¶ Arceo/es. idē qđ pello aut propulso facit arcui. licet quidā carere preterito sonniēt. Cice. in xi. Philippica. A progressu arcuit. Sil. li. i. Armauit clausos ⁊ portis arcuit hostē. nūc caret supino. habuit tamē olim arcitū. vnde arctus/a/um. nomen. et arcto/as. frequētatiuum. habuit etiā arcitum. vt ostendit sua cōposita. coerceo/coercitū: a/n/mutata. ⁊ exerceo/exercitū vnde exercitus/us/ui. nomē. i. militū copia. Exercitum actus exercendi. Exercito frequentatiuum.

Arceo. Arceto. Coerceo. Exerceo. Exercitus. an hoste of mē. Exercitum. Exercito.

to gyde. to aske or gyue counsayle.

Occulit occultum, consultum consulo donat.
to leape.

Saltum dat salio quum salto significabit.
to leape downe. to leape vpon.
vt desilio/desiluī. insilio/insultum. to salte or powre.

Naiaq; dant sultum. pro condio sale salitum.
to synge. .i. supinum.

Sallo dat salsum. dat cum p, psalloq; nullum.

¶ Salio/is/salui/vel salij. sīgnē idē qđ salto vel abscēdo. facit salti in supino. ⁊ inde salto/tas. frequentatiuū. i. sepe salio sine tripudio. Liuius cōpōsita in saltum faciūt. vt assilio assultum. ⁊ insilio/insiluī. i. ad vel in aliquid salio. Salio aliqñ est pro cōdio aliquid sale. ⁊ tunc facit salitum contra Diomedē. Celsus li. ij. Pisces qui salē nō patiuntur solidi ve salsiūr. Piero. in Lucā. Quod si sal euanuerit in quo salietur. Lusius andronicus. Saltarius sibec mittā salem. Cornelius seuerus. Ad quē saltū pomitiones afferebātur. Salu. apud Diomedē. Reliqua cadauera salita. ¶ Sallo/las. per duplex. ll/tertie coniugationis est eiusdem significationis cum salio. p condio sale. ⁊ facit salsum. Unde salsus sale conspersus. et salsus homo ḋ salsibus ⁊ scommatis holem aspergere nouit. vt apud Horatium. Salsus homo. contrariū insulsus. i. ineptus. Lucilius. Sallere murenas mercem intrigidaria ferre. Salustius. parte consūpta. reliqua cadauera ad diuturnitatē vsus sallerēt. Ueteres etiā per secundam salleo cum ll/duplici flexerūt. Fabianus apud Diomedem. Cum caro sallet diuturnior est. id est cum sallitur.

Salio. Salto. Assilio. Insilio. Sallo. Sallus.

Altum sic alitum dat alo. format colo cultum. Lui.

Impono impostum fallo, secus impositum dat. Sui.

Raptum formabit rapio. sua nataq; reptum. Pui.

¶ Impono pro fallo facit impostū. vnde impostor ḋ alios verbis polliciūtibus decipit. vel qui supponēdo malas merces/alios fallit. Inde impostura deceptio p fraudem. Impono in alijs significationibus facit impositum. vt pono cū suis cōpositis. Et licet

Impono. Impostura.

Virgilius dicat composita pace quieſcit. et alibi. Manet alta mente repostũ. hec per ſyncopam: mersi cauſa protert.

vt acuo/acui/acutum. pluo/plui/plutum. imbui/imbutum.

Semper ui quod uo format mutabis in utum.
to fall. vt erutum. obrutum

Vi ab uo, Dat ruo ſed ruitum, tantum ſua nata rutum dant.
ab arguo/is.

Argutum dices, legitur tamen arguiturus.

Argutus. ¶ Plautus in Pseu. Argutus factionum malorũ. Saluſtius libro hiſtoriarũ. Feſtum ſitum arguiturũ. Priſcianus tamen dicit. Quedam verba in utum ſupinum formãt quorum participia futuri terminãt in iturus: et verbalia in itio. vt argutum/argutus/iturus/futurus/futurio. ſputum/ſputurus plutum/plaiturus. Minuta tamen

Ruo. cenſet eſſe ex ſupino antiquo argutum. Ruo/ruitum facit. Lucanus in quarto. Ruitura que ſemper ſtat moles. Ennius cõpoſita in rutum tantum modo faciunt. Ouidius libro epiſtolarum. Obrutus infans eſſet a dulter aquis. Lucanus. Oſſa tulit magnique nondum ſubruta fluctu.

to encrease. to drawe. to ſhete or ryde. to order or buylde.
vt auxi/auctũ. traxi/tractũ. coxi/coctũ. ſtruxi/ſtructum.

Ex xi ctum facies ſemper cum c præeunte:
vt pecto/pexi/vel xui/pexũ. necto/nexui/nexum.

Xi ex go, ho, quo uo, cto. Ex xi, ſiue xui quod cto. xo, dat: facies xum,
to ſhere or repe corne. to ſlowe.

Sed meto dat meſſum, formabit vel fluo fluxum.

Mulſum. Mulctum. ¶ Minuta dicit (ſed ſine autore) hec verba mulgeo/ſi mulceo habere xi in preterito quum tantum ſi in preterito habere comperiũtur. Priſcianus (quo neſcio fultus reſtuuonio) aſſerit mulgeo ſecũdum quoſdam habere mulxi/ad diſtinctionẽ mulceo/mulſi. Quum apud prodos autores tam mulceo/ch mulgeo mulſi in preterito/et mulſum: aliquãdo etiam mulctum in ſupino faciunt. Virg. in 8 coet. Quod ſurgente die mulcere horatq; diurnis/nocte premunt. Teren. in Phor. Emulſi argento ſenem. Diſero. Et ſermone compoſito aures populi mulſerunt. Cice. in cõtentione Mercili. Permulſa atq; creata. Varro in Satyr. Caputq; permulſo. Saluſti. Deinde lenita ira poſtera diſceptatiuis verbis permulcti ſunt. Gelli. li. j. Nihil adeo in congrediendis hoſtibus/atq; in principiis preliorum ad ſalutem virtutemq; aptius rati/ch ſi permulcti ſonis mitioribus non immodice ferocirent. Et licet fugeo/et fugo ſecundum autores careant ſupinis. Auguſtinus tamen dicit. Multi precones precinerunt adhuc naſciturũ de virgine Maria futurum infantem et ſugiturum let. quum potius ſucturne/a fugo diceret.

Fugiturus.

vt cingo/cinxi/cinctum.

N xi, cum præeat. n præ ctum iunge ſupinis.
a ſtinxi. a minxi. a pinxi. a rinxi. a ſtrinxi.

Ni fictum, mictum, pictum, rictum: quoq; ſtrictum.

¶ Quotiens n/ante xi/preteritũ habeat idẽ n/in ſupino retinet. vt cinxi/cinctũ. tinxi/tinctũ/punxi/punctũ. unxi/unctũ. vinxi/vinctũ. ſtrinxi/ſtrictũ. cũ compoſitis reſtinctum/extinctũ/inſtinctũ. ſanxi ſanctũ emunxi/emunctũ. planxi/planctũ. vnxi/unctũ. linxi/linctũ quod rarius eſt. Tolluntur inde fictũ a finxi. mictũ a mixi pictum a pinxi. ſtrictũ a ſtrinxi. rictũ a rinxi. vnde rictus illa pars faciet in qua rictio ſ. hiatus maxime apparet. Anglice (the compaſſe of the mouth) A ringo/gis. ſiue ringor/(quod vſitatius eſt) anglice (to gryn as a dogge or ſnarre) Strictũ a ſtringo/ſtrinxi. idem quod premo/vel arcto. Plinius. Apprehenſam manum ſtringit. Item percutio. Virgilius. x. Atq; animũ patrie ſtrinxit pietatis imago. Etiam enſem nudare. Idẽ. xj. Strictũ rotat acer Lucagus enſe. Inde ſtrictꝰ enſis. anglice (a naked ſworde)

¶De iſs verbis quæ præteritis carent.

boroweth.

Præterito iſta carent, aliſs vel mutuo ſumunt,
to ſauer. to be to turne
as mete. to couet. wode. downe. ſhyne or to excell.
Nideo, glicio, furo, vergo, cum polleo, fio.
to doubte. to ſtryke. .i.ſto.
Ambigo, cum ferio, iungas ſum, ſiſtoq; neutrum.
to lyght as a bryde.to take vp.to eate.to mete. to remembre.
Sido, fero, tollo, verſor, liquor, reminiſcor.
to ſeale. .ſpaſſiua.vt timeor/metuor.
Et medeor, quorumq; carent actiua ſupinis.

¶Calepinꝰ dicit nideo habere nidui/ſed nullo teſtimonio. Gliſco/ oli gliſci habuit furo/rie. infaniui ab inf anto. Vergo/olim verii.ſed nũc non eſt in vſu.neq; qđ Diomedes dicit verſi: autore Priniuita. Polleo nullum habet. Fio/ factus ſum.a ſum et factus participio. Ambigo prolixus caret.licet aliqui ſint teſtimonio dicãt ambegi. Ferio/a percutio/percuſſi. Sum/a verbo antiquo fuo/is/fui. Siſto pro ſto neutrum mutuatur a ſto/ſteti/ſtatum. Sido/aſedeo/ſedi. Fero a verbo antiquo tulo/tulis/tuli. Tollo a ſuo compoſito ſuſtollo antiquo ſuſtuli. Verſor/a paſcor/a paſtus ſũ ſcũdum quoſdam/ſed potius caret. Liquor a liqueſio/liquefactus ſum. Reminiſcor/ recordatus ſum/a recordor. Medeor a medicor/medicatus ſum. Carent preterito etiã ea paſſiua quorum actiua ſupinis carent.vt timeor/metuor/poſcor/liquor/ ſimplex ſuplex fugor.ꝛ cetera.

¶De actiuis quæ ſupinis carent.

Hæc quæ præteritis caruere, carento ſupinis.
to feare. to ſouke.to diſeyne. to forſake.to goſe.
Et timeo fugo caluo cum reſpuo viſo,
to compell. to aſhe. to drede. to lycke. idem.
Vrgeo ſic poſco metuo lambo quoq; lingo,
a compelo. to ſcratche. to ſcrape. to lerne.
Con & diſpeſco, ſcabo ſic ſcalpo quoq; diſco.
to greue. to forſake.to loke or to ſe.to leaue. to kepe of or fro.
Ango cum tenuo, ſic cerno linquo vel arcet,
cerno/linquo/et arceo.vt excretũ/relictum/coercitum.
Quorum nata trium formabunt rite ſupina.

¶De neutris quæ ſupinis carent.

to dren/or to be hote.to graſſhe. toſhyne.to be hote. to farte.
Aeſtuo cum ſtridet ſic luceo feruco pedo,
to nodde with the heed.to wynke vpon. to agre. to lyue.
Et conquiniſco conniueo congruo dego.
to be colde.to route. to cleuſe. to be colde.to ſwell. to graſſhe.
Algeo ſterto luo cluo frigeo turgeo ſtrido.
to hange ouer.to ſynge. to quake. to drede. to rũne as an aſſe. to befall.
Ingruo pſallo tremo paueo rudo fugeo liuet,
to cũmbe.to denye.to ſhyne.to go about.
Sando refello mico ſatago nolo volo malo.

Compeſco. Cohibeo. diſpeſco Domido.

Viero. Lucii. iſ. Jn medio ignſ nõ ſum eſtuari. Suppedito (to fyſte) Cluo/antiquũ/ſplendeo vel pugno.

Præte,& ſupi,verborũ, D

to spyt. vt decido.concido.incido.

Pango cano signans spuo iungos ijs cado nata.
vt occasum. recasum.
Occido cum recido donant veluti cado casum.

¶De neutris quæ in ui, prætereunt.

Nulla supina dabunt per ui, si neutra, secundæ.

Ni valeo noceo placeo careo doleoq;

Paret olet taceo pateo lateo careoq;

Atq; licet mereo.
¶Hec carent supinis.madeo/studeo/surdeo/sordeo/caudeo/splendeo.

¶De verbis optatiuis & continuatiuis.

desideratiua. .i.continuatiua.
Optatiua carent sic continua supinis.
to trauayle or laboure of chylde.
to longe for maryage. parere desiderat.to be hungred.
nubere desydero.
Nupturio dat itum sic parturit, esurioq;.

¶De passiuorum deponentium & communium præteritis & supinis.

Præterita vocis passiuæ verba repoſcunt

Ex sum præterito & proprio de participante.
¶Verba passiue vocis/siue deponentia/siue cõmunia faciunt preteritum per circũlocutionem.ab hoc verbo sum vel fui.⁊ participio preteriti temporis.vt dolor sum latus sum vel fui.

verbum in or.
Or capit actiui ficta de voce supinum
to loye or to be gladde.
Vt lætor læto, letatum ducitur inde.

Tolle ratum, fassum, tutum, tuitum, atq; misertum.
to defende/
to trowe. to knowlege.or to loke. idem. to haue mercy.
Ex reor & fateor, tuor & tueor, misereri.

Tuor. ¶Tuor secunde pio defendo dat iuti. Unde tutor/aris.⁊ sepius tutus/ & tutus. Tutus enim potius est nomen.vt tuta ars.Quinti.in de. Tuitus sum adolescentis miserrimi causam.Inde tuito verbale. Tutor est rectie idē quod video cũ cõpositis

intuor/contuor/obtuor(quę antiqua videtur) facit tutum. Et ſi quando tutum mutatur a tuor.

to go. to vſe with profyte or pleaſure.

Dat gradior greſſum, fruor & fructum frùitumq;.

to vſe famyliyer or bolde vpon. vt tradit Nunnita. to fayne or lye.

Eſt frætus nomen: commentum a con(q;)miniſcor,

to auenge. to optayne or get.

Vltum ex vlciſcor, formatq; adipiſcor adeptus,

to forget. wery. antiquũ. defectiuo: in vſu.

Oblitum obliuiſcor habet, teſſumq; fatiſcor.

to meäure or mete. to cõplayne. mete. antiquum eſt.

Metior & menſum, queſtum queror, aptum & apiſcor,

to waken or reyſe fro ſlepe. I go about; or labour.

Experrectum expergiſcor. nixum quoq; nitor

to go or iourney/or labour by the waye.

Vel niſum. proficiſcor datq; profectum.

Hieron. in Eſaia. Et telam quã ordimur vlt. Virg. Inde toto pater ſic ordine.

Ordior orditum pro texo. pro loquor orſum.

to proue or taſte. to ſhowe. locutum/ſecutum.

Expertum experior, loquor, vt ſequor exit in utum,

to get or obtayne. to make a couenaunt.

Nanciſcor nactum format. pactumq; paciſcor,

to dyppe. idem.

amplexum. complexum.

to vſe. to ſyppe. vt amplecto. complecto.

Vſum vtor, lapſum labor, plector fata plexum,

to dye.

Mortuus a morior formabitur & moriturus,

to ryſe or ſpringe.

Ortus dans orior deducitur hinc oriturus.

¶Finis.

¶LIBER SEXTVS DE VERBORVM FORMIS de defectiuis & anomalis, confuſis, ſyncopatis, & apocopatis,

¶ Grammatices Roberti VVhitintoni L. liber sextus.

Octuplices formas verborum discito, quarum

Perfectum dicas, quod non aliunde creatur

¶ Octo sunt forme verboꝝ. videlicet forma perfecta/frequẽtatiua/effectiua/siue continuatiua/desideratiua/motiua/imitatiua/diminutiua/ et appetatiua.

¶ Frequentatiua siue iteratiua.

.i. frequens rogo.

.i. primitiui. vt rogito. aduerbio. i. verbū frequentatiuū.

Primati sensum, signant cum sæpe frequentans.

vt damatum/damito/as. vt nexu/nexo/as. a cursu curso.

Atum commutes in ito. sed ab u, faciunt o.

a dormitu/

dormito. a tueor/tutu/tutor/tutaris. quod est tertie cõiugationis.

Cætera verba, vel or, sunt (ni neto) omnia primæ.

¶ Frequentatiuum/siue iteratiuum verbum est quod sit primitiui sensum cum hoc aduerbio sepe vel frequenter significat. vt salto/frequẽter salio. Et formãtur dupliciter in verbis prime cõiugationis/a puore supino/ atū in ito penultima breui mutando. vt a vocatum/vocito. In ceteris verbis a posteriori supino/ mutando u/in o. vt a cursu/cursio/cursas. Uel si sint passiue vocis/mutando u/in or. vt a tueor: tutu. tutor tutaris. Et omnia frequentatiua sunt prime contingationis nisi neto a neo quod est tertie apud statū (teste Calderino) in primo Syl. Netite nemo modum trãsmissi computet cui. Et desinunt/vel in to/vt capto: vel in so vt cursо. vel in xo/vt nexo: vt passiue in or/vt tutor: in sor/vt amplexor/in sor/vt versor: vel in ito: vt lectito: vel in itor vt vsitor.

Netite.

¶ Annotatio de ijs quæ formã frequentatiuam duplicant.

vt risito. vt vsitor. .i. frequentatiuum.

Formam in ito vel itor duplicat quandoq; frequentans frequentatiuum.

Accidit hoc quoties, crebro prius haud fit in vsu.

¶ Annotare debes/ex frequentatiuis parū aut canonice/aut vsitatis: sepe fieri alia frequẽtatiua. Ut a supino lectu/fit lecto quod raro reperitur: vnde lectito/quod vsitatius est. itidem ab ijs vix repertis/facto/ludo/riso/acto/viso/scripto/sesso. et ceteris. vsurpantur factito/ludito/actito/visito/scriptito/sessito/ cum ceteris. Item ab vtor/ non vsor/sed vsitor.

¶ Alia annotatio.

Diminuit sensum primi quandoq; frequentans.

to nappe.

Vt dormito. parum quod signat dormio sæpe.

Dormito. Scriptito.

¶ Frequentatiuū aliqñ sigt diminutionẽ. vt dormito/ parū dormio et non pfunde sed per interualla/et id frequenter contingere potest/sed semper paululū. Et scriptito: non totam rem scribere/sed interposito spacio: et partes diuersis temporibꝰ scribere. Cicero libro. vij. ad Atticum. Et hec et si quid aliud ad me scribas velim/ vel

potius scriptites. Quandoq; aliquando scriptito pro scribo simplici ponatur.

¶Alia annotatio de ijs quæ contra hanc legem formant frequentatiuum.

Hanc contra legem sed cuncta sequentia fiunt.

to revolue. to swym aboue. to revolue or thynke. to powre.

Hæc agito fluito, sic cogito fundito iungas

to knowe. to drede. to swym. to get hardly. to fede.

Noscito cum pauito nato quærito pascito, subde

to be sycke. to note or merke.

Aegroto ex ægro, nota quod format noto, quæso,

to praye instantly. to enquyre. idem.

Quæsito, scitor scio, sciscitor a quoq; sciscо.

to pursue. to chatte or iangle.

Asequor & sector, loquor educit loquitorq;.

¶Quædam verba abusiue formant frequentatiua: vt ago agis agito hinc exagito subagito ꝛ coagito. Virg. Ipse dies agitat festos. Plinius. Oēs pisces cum extincti sunt, fluitant. i. supernatant. ¶Quesito pen. pō. a queso, nō aute a quero. ¶Fūdito/ as. a fundo/is. Plau. in Amphi. Cum cruciatu tuo ilthec hodie verna verba funditas. ¶Cogito a cogo. i. rem frequēter ad memoriā duco ꝛ cogno. ¶Noscito a nosco. Plautus in Cistella. Hunc vestigia si qua sunt noscitabo. ¶Pauito a paueo. Virgi. prosequitur pauitans/ꝛ ficto pectore fatur. ¶Nato/ as. a no/nas. pen. breui. Persi. hoc natat in labris. hinc annato. innato enato. pen. bre. Querito. pen. breui a quero quesitū. significat instanter ꝛ vix quero. Terē. Lana ꝛ tela victū queritans. ¶Pasci to a pasco. pro pasco/as. Varro. Hūc feras quæ in illustribus locis pascitāt. Egroto ex egro nole sigt sepe eger fio/siue varia valetudine afficior. ¶Noto/as. pro ire breui pro considero. ligno/ taxo. ꝛ potius a nota ducitur ꝙ a notu. Inde annoto. denoto. pen. breui. Quesito pen longa a queso/non a quero latini affirmant. Scitor pen. longa a scio. i. interrogo ꝛ inuestigo que secretiora sunt. Virg. Suspensi. Euripilum scitatum oracula phebi mittimus. ¶Scisitor pen. bre. a scisco. i. scitor et magis in vsu ꝙ scitor. Teren. Quicquid est libet hinc scisitari. Sector. aris. pro secutor. a sequor. i. sepius ꝛ quasi continue sequor. inde insector/aris. vehementer sequor. insequor vel persequor. Teren. Sectari nisi si potis est. ¶Loquitor a loquor. Gell. li. 1. Supra modum loquitans conturbat.

Quesito. Cogito. Noscito. Pauito. Nato. Querito. Pascito. Egroto. Noto. Quesito. Scisitor. Sector.

¶Annotaciuncula de vsu frequentatiuorum.

¶In frequētatiuis eudendis summus parcit vtriq; alijs ꝙ imentis vtentur. nisi fortasse in ampho opere. fastidiūt enim eruditi et latini hmōi frequētatiua: legito frāgito tangito/pāgito/vacito/calcito/castigito/riso/valito. ꝛ similia. qz authoritate non ꝓbantur. Itaq; hec de frequentatiuis ꝓcepta nō sunt libertius vsitanda. nisi que authorum splendescunt vsu. qualia sunt apud Gel. hec ꝛ multo plura. Appellito. accessito/aduentito/potito/visito/ito/defensito/hesito/victito/solito/defenso/ventito/obseruito/surrectito/vectito/responsito/molitor/diuersitor. ꝛc.

Annotatione non indigna.

¶Alia annotatio de ijs quæ a significatione frequentatiua deficiunt.

to come to. to endyte any writynge.

Aduento accedo, scripenti prælego, dicto.

to come to. to endyte a writynge.
vt aductus/as. dictito/as.

Hæc in ito potius formantur quando frequentant
3 conuerte to ſell.

Cum ſenſu patris cupio, dant vendito capto.

Aduento. Dicto:

¶ Quedã ſunt que a ſignificatione frequẽtatiua deſiciunt. vt aduento nõ eſt frequẽter vento ſed accelo. ¶ Dicto nõ eſt ſepe dico/ſed pactego vt alius ſcribat. ſuggero vt ratio dictat. Poeti⁹. Ecce mihi iacere dictã: ſcribenda tabellã. Sed quia dictãs ſepe idem dictat q̃ iterat/ne notarius inepte ſcribat. dicto recte frequentatiuum dr. Vtitur tamẽ hec duo cum ſuis frequentatiuis/in ito potius formantur. vt aduẽtito. dictito. Preterea capto non eſt frequenter capio/ſed capere capio. Partitum. Dñs me captare inſtituebat modo nouo. ¶ Vendito non frequenter vendo/ſed capio vendere/vel ſedeo ad vendendum. vt hic venditat libros.

Aduentito. Dictito. Capto. Vendito.

¶ Effectiua ſiue continuatiua.

Eſt effectiuum verbum vel continuatum.

Quod fio atq; ſui primati mobile ſignat.
.i. declinationis.

Neutris quod proprie flexus formato ſecundi
vt vileo vileſ vileſco. vilis fio. to were vyle or naught.

Co cum perſona præſentis iunge ſecunda
vt labaſco. i. lado vel cado. to ſlyppe.

Improprie ex alijs verbis. at nomina quædam.
vt herba herbiſco. to ouergrowe with graſſe,

Finalem mutant vocalem ſemper in eſco.

¶ Annotatio.

Iſta ſed hinc demas primatiui ſpeciei
to gawne. to refrayne. to deuyde. to cuſtome. to reſt.

Hiſco, compeſco, diſpeſco, ſueſco, quieſco
to nod with the heed. to knowe. to gape or to gawne. to tyte as an horſe.

Cum conquiniſco, reſciſco, fathiſco, fatiſco

Tepeſco. Pteſentiſco. Hiſco. Fathiſco. Fatiſco.

¶ Effectiuũ ſiue continuatiuũ verbũ eſt qđ ſenſum ſui ꝓmatiui ſed adiectum/ q̃ non verbi. cũ hoc verbo fio. vt caleſco. i. calidus fio. Et etiam continuatiuum qđ continuã incrementum paſſionis innateligit. q̃ a Galla augmentatiuum ap̃pellatur. q̃ proprie tamẽ ſit a neutris ſecunde cõiugationis/addendo perſone ꝑſentis indicatiui ſingularis nũeri ſyllabam co. vt tepeo tepes tepeſco. i. in horas/vel magis ac magis tepidus fio ſic albeſco nigreſco imadeſco. Quedã ad alijs verbis & neutris improprie tamen formãtur. nõ dicens/a effectiua: ſed ijs ſimilia. Licet a quibuſdã hic nũcupentur. vt preſentiſco. i. preſentio cõcupiſco. i. cupio. pertimeſco. i. pertimeo. edormiſco. i. edormio. pietiſco. i. pteſcio. hic q̃ rectiſco. cõpeſco. diſpeſco. ſueſco. quieſco. conquiniſco. Hiſco quod ſignat proprie oſcito. Item os ad loqnendũ aperire. Plaut⁹. Ne hiſcere quidem audeo. Item patefieri. Quidnãs. Diſcere nainq; tibi terra negãda foret. hinc dehiſco. Virg. Que latis imã dehiſcat terra mihi. Fathiſco cũ aſpiratione. id eſt abũdanter aperior. Ambroſius. li. hexa. Plerũq; terra meridiane plage torretur aridoribꝰ atq; eſtu ſolis fathiſcit. Fatiſco ſine aſpiratione. i. deficio/aut fatigor. Straccius. Brachia tãpridem cyclopu operoſa fatiſcunt. Formantur etiam a nobis ſimilem vocalẽ mutãdo in eſco. vt inueneſco. i. iuuenio fio. ſeneſco. i. ſenex fio. herbeſco. id

est herbosus fio. dumesco. i. dumosus fio. sic sylvesco. frodesco/floresco. ꝛc. Reputerasco herbesco. to
tamen contra hanc regulam formatur. i. rursus puer fio. Veterasco. i. vetustesco. hoc ouergrowe.
est vetus fio. Inueterasco valde in consuetudinem venio. Nigidius tamen sic distin- Reputerasco. to
guit. Vetustescunt que vetustate deteriora fiunt. Veterascunt q̄ meliora fiunt. Et quanq̄ wexe a cyrlde
hec interim cōfundantur: tamen vetuste aliquando struabitur. Postitamus in pte- agayne.
ratione miscella. Si modo hec ipsa non vetustescere adhuc. sed veterascere de inte- Veterasco. to
gro possint. Integrasco. i. integer. fio. Ter. n. Hoc malum integrascit. were olde.
Inueterasco.
Integrasco. to
renewe.

¶ Desyderatiua forma.

vt esurio desidero esse vel comedere. I am hungry. .i. primatiui.

Verbum quod signat desydero, cum sibi patris.

vt edo es esum esu esurio. I wolde eate.

Infinitiua. de posteriore supino

esurire.

Fit, rio coniuncta. quarti semper quoq; flexus.

esurio/parturio/nupturio. superius dicta.

Præteritisq; carent præter tria sicq; supinis.

to boyle vp or breake out/or to ronne as a welspringe.

Excipias scaturit scateo pro simplice sumptum.

¶ Desyderatiuū verbū est quod a Prisciano meditatiuum vocatur/et terminatur
in rio. vt esurio/nupturio ꝛ parturio. Et per infinitiuū sui primatiui/ꝛ sibi capto ex
planatur. estq; cōiugationis quarte/sine preteritis ꝛ supinis. vt in quarta cōiugatiōe Esurio.
ostensum est. vt esurio. i. capto esse vel comedere. Nec vllo modo meditatiua vocari Scaturio.
possunt. Scaturio excipitur/quod licet sit in voce desideratiuū/in significatione p̄
primatiuo scateo. qō idē qō emano/erūpo/ebullio figit. Dicto. In sepulchro ei⁹ nō nil
manna inuenitur: quod ꝛ scaturire creditur. Z. maturio autem lectu rio dicturio cum
amasco ꝛ legisco/quibus placent relinquimus. Ipsa quidē ceter atq; eiusmodi nisi apō
authores probatos inuenīatur. non in gregem desideratiuorū ꝛ effectiuorum ascri-
benda censemus.

¶ Motiua.

Motiuum verbum quod signat eo atq; gerundum.

Primati, iuncta ad, sic fit. mutetur in esso.

Is. de persona præsentis rite secunda

to go. to call. idem. to prouoke or to entyce.

Hinc deme accerso viso arcesso atq; lacesso.

¶ Verbū motiuū qō in so terminatū per gerūdiū sui primatiui/ cū prepositione ad
ꝛ verbū eo/io. aut synonymū explicatur. Estq; cōiugationis tertie/ꝛ formatur a ter-
psona presentis indicatiui. is syllaba mutata in esso. vt a capio capis capesso. eo ad Capesso.
capiendū. Facesso. i. eo ad faciendum. Deinūtur q̄ hāc formam nō sequuntur. accer- Facesso.
so ꝛ arcesso cuiusdē in significatione. p eo ad vocandū. Terent. Obstetricem accerso. Accerso.
Fit antē accerso ab accio/is/ui. Arcesso ab arcio qō idē ē. cū apō antiquos (vt Pris- Arcesso.
cianus inquit) ar/. p ad ponī cōsueuerit. vt aruenas/aruolare dicēres. pro aduenas/
aduolare. Unde ostenditur recte arcesso dici ab arcio/quod nos accio dicimus. apud
Virgi. tamē. iij. Geor. p attraho ponitur. Hinc pecudes armēta viros genus omne
ferarum. Quenq̄ sibi tenuis nascentā accessere vitas. Quanq̄ ꝛ arcesso ab arcio p
accuso fm quosdam esse possit. Salustius in Jugur. Quo facili⁹ indicio regis Stau-
ris reliquorum quos pecunie capte arcessebam: delicta patefierent. Similiter vi-

U.so. so/is.a video/es,i.eo ad videndum. Teren. in Hecy. Non visam vtrū Pamphili ch in proximo sit egra. Idem in An. Id viso.tuneram ibi imanūter. Ponitur etiam pro videre. idem in Phor. Uultis ne eamus visere. Inde reuiso/ prouiso/ inuiso/ q visito frequen. Et lacesso/is.a lacero. eo ad lacerādū vel prouoco. Salu. Pridie legiones in monte posita lacessiuit. Virg. Efficiam poit hac ne quenq; voce lacessas.

Lacesso.

¶Imitatiua.

Est imitatiuum, quod signat patrem imitari

I, patris iungas zo, vel so: quædam in or dant.

¶Uerbum imitatiuū est qō signat patrē imitor/q imitationē sui primitiui sign. vt patrizo vel patriso. paternos mores imitor. Teren. in Adelphis. Laudo te Telipho patrizas. abiit virū iudico. Matriso/as. matrem imitor. Uulpiso vel vulpizo. vulpinas fraudes imitor. Atticeso. Attice loquor. Plau. Nō Atticisat/ sed siliciat. Græciso. Græciso/as. grecos imitor. Et formatur a primo casu p̄matiui in i/ adiuncto so vel sso. vt a patri patrizo vel patriso. Quedam formantur in or. vt philosophor/pharis philosophos imitor. q poetor/aris. i. in poetica exerceo siue poetā ago. Ennius. Nō ego poetor nūi podager.

Patriso.
Matriso.
Uulpiso.
Atticiso.
Græciso.
Philosophor.
Poetor.

¶Diminutiua.

to syppe.	to chat.
vt sorbeo/es.	sorbillo. garrio/is. garrulo.

Diminuens, is & es, in ulo mutat, vel in illo.

Præsenti patris: sensum patris minuitq;

to rebuke. to discerne.

Est primi flexus deme hinc sugillo cauillo

to go assaute. to tyckle. to syppe.

Et catulo quarti, titulo q; titillo pitisso.

¶Diminutiuum verbum est/qō in ulo vel in illo finitum. sui primitiui diminitionē ipostat. vt sorbillo/as. parū sorbeo. Et formātur a scōa persona presentis indicatiui mutando is/vel es in ulo vel in illo. q est prime declinationis. vt garrio/is. garrulo/as. i. parū garrio. Teren. in Adel. Et cyathos sorbillans paulatim hūc producam diem. Ab hac forma excipiuntur hec. sugillo/as. qō licet a sugēdo ducatur. signat tamē ex percussu carnem in oculo/q succus/ hoc est liuor deducatur. Inde sugillatus. i. percussione maculatus liuore. Plynius li. xxvij. Cascus recens cū melle sugillata emendat. Interdū sugillare est deridere detrahere. accusare. reprehendere. Liuius. Legati grauiter ferētes se sugillatos esse. Hiero. in prefatione pentatheuci. Qui me asserūt in. xx. interpretum sugillatione noua p veteribus superemō dāno. cē. Cauillo/as. et cauillor/aris. depo. qui anq; a calvo/is dicatur. sign tamen fallacia aut dolo vtor. Cauillationē. Cice. de ora. li. j. accipit p generali quodam facetiarū genere. tanq; scommate facto a cauilla dicaculo/ vbi inquit. Duo sūt facetiarū genera. Alterū equaliter in omni sermone fusum. Alterū per acutū et breue. Superior cauillatio: altera dicacitas nominata est. Catulo/is/ure. est gestire/ q cottū mario appetere. Plautus. Quin meam vtrōq; vidi catulientem. Titulo/as. est titulū impono. Hiero. in prolo. super psal. Sctēdū est centū quinquaginta psalmos Dauid eccinisse/ cuius altorum nominibus titulentur. Titillo/las. est per blāmenta ingero prouoco cōmouco. vt fit/ cū quia carnis pauritū sentit. Lacta. li. vj. his blāmētis/ q sua mitabulis titillat animas. Item pitisso/as. qō sigatione diminutum est: sed nō voce et sign parum gusto. Teren. Pitissando modo mihi quid vini assumpsit.

Catulo.
Titulo.
Titillo.
Pitisso.

¶Apparitiua.

Apparere notans, cum vocali præeunte.
vt albeo/es. albico/cas. to be playne whyte.
S, in ico vertit præsenti tempore patris.
.i. albeo manifeste vel aperte.
Est primi flexus, patris actum signat aperte.
¶ Apparitiuum verbū cit/qō in ico terminatu suprmatu actū manifeste sīgt. ꝛ formatur a scōa ꝑsona ꝓsentis tēporis indicatiui. o littera cū vocali præcēte/mutatis in ico. vt albeo/es. albico/cas. i. manifeste albeo. Fodio/dis/fodico/as. i. manifeste fodio. Uellico/aperte vello. Nutrico/ncutrio cum ceteris.

Albico.
Fodico.
Uellico.
Nutrico.

De formatione participiorum.
De participijs ꝑtis in ens & ans.

Participans præsens, de imperfecto bene formes
vt amabam amans. docebam/docens. loquebar/loquens.
Præterito, si bam, vel bar mutaris in ns.

¶ Exceptio.
qō facit ambiens/entis.

Hinc tamen excipies (dempto ambio) eo queo nata
vt adibam adiens adeuntis. adeundi/do/dum. nequeo. nens. euntis/eundi/do/dum.
Que per iens, genitum per euntis, eundo gerundum
Donant. & præsens, abiens de absum, quoq; præsum.

¶ De participijs præteriti temporis, & prioris futuri.

temporis.
Præteriti, sic participans formato, supino
vt a doctu doctus. a doctu docturus.
V si coniugas s, rus participans q; futuri.

¶ Exceptio.
a morior quod mortuum in supino. ab orior qō ortū facit.
Mortuus hinc tollas moriturus sic oriturus
a fuo futū antiquo. verba que faciunt utum fm quosdam.
Fio futuris: & ex utum quædam per iturus,
Sic nosco, ignosco, tamen ignoturus habetur.
¶ Priscianus docet quedam esse verba in utū supina formātia: quoꝝ participia futuri formāt g iturus/t verbalia in turo. vt arguturus. utū/tuturus. sputū sputurus. piutū piuturꝰ. Salu. in histo. Quos acuerisum multi ex Bytunia volentes occurrere/falsum filiū arguturi. Sed tuturus videtur potius a tutū quod aliquando a tueor ducitur. Similiter nosco facit nocicturus: sed (vt Nunnius censet) a nocitum antiquo supino. Itidem ignosco fm Prisonē frugali. ij. anna. ignoicturꝰ. vbi dicit. Quocunq; deliquisset/ignoscturū affirmabat. habetur t ign. turus secūdum regulam. Cice. in Caro. Ignoturū alteri quod patrem/alteri quod tutorē fecimus est Cato. li. v. origi. Quod totū nemo mihi ignotus est.

Argutturus.
Tuturus.
Noscicturus.
Ignoscturus.
Ignoturus.

¶ De participijs posterioris futuri in dus.
In dus participans formes ex participante.
Præte, & supi, verborū,

vt amantis. amandus.

Præsentis. geniti ſi tis mutaueris in dus.

¶Formatio verbalium nominum, in or, us, io, ura, & trix.

Ex u, conficies in posteriore supino
Verbale or, simul us, vel io: iungatur & ura.
Ex tor trix formes, tamen ex sor rarius exit.

Cultor. Cultus. Accessus. Luxus. Accessio. Cometio. Cultura. Cultrix. astrix. assistrix Possestrix.

¶Verbalia in or, us, io, ura ⁊ trix formantur a posteriore supino: hæc ſra u mutata in or: vt cultor/defensor. In us: vt cultus. i. ornatus. accessus. i. additus. luxus. i. libido. In io. vt lectio, accessio. i. incrementum. cōcretio. i. vnio siue colligatio. In ura. vt cultura. i. ornamentū, aliqñ terre aratio. cū agri cultura. vt agricultura. In trix vero formantur a verbalibus in tor/versa in trix. vt a cultor cultrix: victor victrix. Pauciora sunt verbalia in trix a verbalibus in sor. sed sunt pleraq; in sor (vt diximus in de generibus) cōis duor. leguntur tñ apud probos/tontrix/assistrix/⁊ possestrix.

¶Exceptio.

Quod dat itum vel dum cum c, verbum quoq; primæ
Atio verbali, sic participante futuri
Aturus præbet, demas seco sectio formans
Atq; secatio quod rarū est, hinc consule Vallam,
Dant in itor, vel itus legitur sed raro domator.

Sonatio. Sonaturus. Sectio. secatio Domitor. Cubitor.

¶Verba primę conjugationis q̄ itū vel cū c/ni supino facit. verbale in atio potiꝰ q̄ in itio. ⁊ participiū futuri in aturus potius q̄ in iturus. vt sonatio sonaturus. plicatio plicaturus. nec. Demas hinc sectio a seco/qđ aliqñ (licet rariꝰ) secatio format. auctor est Valla. Formāt verbalia potius in itor ⁊ itus/q̄ in ator ⁊ atus. vt domitor/cubitor/domitus/cubitus. Tibullus solus dixit li. iij. Te duce non alias conuersus terga domator. Colu. li. vij. Cubitorem bouem appellat qui sepe discubit experuicaci cōtumacia. Hiero. li. can. Cū rex esset i accubitu suo. Plyn. tñ ōt. In cubatu ola tonnerit. ola peremit. Idē Domitura bouū. Quidꝰ de tristibus. Qui modo de tetrico referas domitore chimere. Sunt qui dicunt hec verba olim fuisse tertie. et adeo in itor ⁊ itio ⁊ iturus (licet rarius) reperiuntur.

¶Annotatio de imperatiui modi formatione in qua sæpius oberrare solent grammatistæ.

¶Ama/doce/audi: ab amas/doces/audis. ablatas. lfa. Lege a legis/ablata a lfa ⁊ i/in e/versa. Dicimus tñ fac/duc/fer. nec. vt patebit. In tertia persona presentis imperatiui amet ab amo/o versa in et. legat a lego/o versa in at. doceat/audiat ab docco/audio o versa in at. Prima pl'alis a tertia singulari/t littera versa in mus. vt amemus/doceamus/legamus/audiamus/q̄ etiā sunt voces futuri optatiui. Tertia pl'alis a tertia singulari/nlfa ante t/interposita. vt ament/doceant/legāt/audiant. Secūda pluralis a scōa singulari/addita te. amate/docete/audite. Legite tamen a lege/e in i versa. Prima ⁊ tertia futuri a secunda presentis imperatiui. addito to syllaba. vt amato/doceto/audito/legito tamē a lege/e in i versa. Scōa pluralis a scōa singularis/addita te syllaba. vt amatote/docetote/legitote/auditote. Tertia pl'alis a tertia presentis indicatiui. addita o lfa. vt amāto docento/legūto/audiunto. Antiqua sunt amantote/docetote/legitote/auditote. apud doctos.

¶De formatione imperatiui modi passiuæ vocis.

Scōa phtis imperatiui passiui formāt a scōa actiui/addita re syllaba. vt amare/do-

cere/legere/audire. Q eodē flāt voces infinitiui actiui vocis. Tertia tam singularis q̄ pluralis sunt a tertijs actiuorum/additur. ur. vt ametur amentur. docetur docentur. legatur legantur. audiatur audiantur. Prima pluralis a prima actiuorū/o in r/ versa/vt amemur/doceamur/legamur/audiamur. Scōa plūris a scōa pluralis actiuorū te/versa in mini. vt amamini/docemini/legimini/audimini. Scōa q̄ tertia futuri passiui a scōa q̄ tertia actiui. additur ltor. vt amator/docetor/legitor/auditor. Prima pluralis futuri/eodem cum presenti. Secunda pluralis a scōa presentis/i finali verso in ot, vt amamini ot/legimini ot/audimini ot.

¶De defectiuis verbis & anomalis.

Confit confieri. suffit suffire leguntur.

Defit defieri tantum sic infit in vsu.

¶Confit cōfieri p cōficitur cōficī. q̄ suffit suffire p suffumigo. in vsu sunt apud authores. Macrobius. Oportet diem qui ex quadrātibus confit intercalare. Virg. iiij. Cōfieri possit paucis aduerte docebo. Idem. At suffre thymo ceraq̄ incidere manes. Confit.

¶Defit q̄ defieri/pro deest q̄ deesse. q̄ infit p dicere incidit/q̄ pro incipit in vsu reperiuntur. in reliquis vocibus deficiunt apud recētiores. Virgil. Lac mihi non estate nouum/nec frigore defit. Teren. in Hec. Nihil apud me tibi defieri patiar. Plaut. dicit defio in loco passiui deficio habere. sed sine teste. Lucanus ij. Cum ita Tullus infit. i. dicere incipit. Defit.

Ista forem, res, ret, rent. cum sibi cōpositiuis

Sunt optatiui coniunctiui quoq; voces.

Infinitiui fore temporis estq; futuri.

¶Cōposita a forem sunt iRa. afforem. i. adessem. Conforem. i. simul essem. Virg. Atq; vtinam rex ille afforet Eneas. Terentius Spero cōfore. i. cōuenire vel cōcordes esse vel simul fore. Petore. i. defuturū esse Sallust. Promittitq; viros mihi se defore testē. Profore. i. prodesse. Horatius. Que nocuere sequar/fugiam que profore credam. Abfore. i. abfuturum esse. Ouidius. Sumitur tamē aliquando forem pro essem. q̄ similiter sua composita. Forem. Afforem. Conforem. Defore. Profore. Abfore.

Faxo dat faxis faxit. pluraleq; faxint

.i. indicatiui. .i. temporis.

Pro faciam, primi estq; modi vox illa futuri.

Sic faxim flectes optatiuiq; futuro

Dic subiunctiui presenti tempore faxim.

Teren. Faxo iam hic aderit. i. faciam. Luci. Ob facinus deum velim fortunare. Cice. de se. Nemo me lacrymis decoret ne funera faxit. Teren. in Heau. Utinā dij ita faxint. Plau. Verbum caue faxis. Faxo.

Flecte modi primi sic optantisq; futuro

Ausim sic ausis ausit tantum simul ausint.

Lucanus li. j. Nec si sciam dicere ausim. i. audebo. Festus dicit ausso pro audeas. Ouimeta. vj. Et nihil est quod nos inopino captus amore ausit. Ausim. Ausis.

Presenti salue & saluete modi imperialis

Saluebis flectas & saluebo te futuro.

Infinitiui presens saluere dabitq;

Atq; modo simili variabis aueq; valeq;

Saluebis Cicero. Valeant Terentius inquit.

¶Cice. ad Atticū. Saluebis a meo Cicerone. Lectum est apud antiquos saluebo salueat q̄ saluent. vt Plautus in Truculento. Teren. Valeant qui inter nos dissidium Saluebo.

Aue.
Uale.
Salue.

volunt. Idem. Judeꝰ te salutare. Dicimus aue ipsi venienti: sed etiam ꝺiscedenti. Dicimus vale/ꝙ aligh salue recedenti. Et ōt aue ab aueo/ eo. i. cupio et otc nimia cupiditate gaudeo: vt sit aue gaude ꝙ letare. Non autē dicitur ab a. i. sine/ ꝙ interiectione veh/ vt barbari quidam censet. Marci. Jam satis est nō vis apher auere vale. Idē. Mane tibi pro me discet auere liber.

Aio.

Præsenti aio & ais, simul ait format & aiunt.
Imperfecto aiebam cunctis cum sociis, & aisti
Perfecto, vel aistis. ai modo & imperitanti.
Optatiui aias iat iamus iantq; futuro.
Aiens participi, sed cætera non parit vsus.

Gell. li. xvi. Siue alias/ siue negas. herebis i captiōe. Aug. dicit aisti. ꝙ aistis. vos ad ijcētes in malo aistis. Plau. vt ai. vel nega. Cice. de fi bo. Quasi ego curē quod ille aiat/ aut neget. Priscianus aiamus dixit li. i. cōstruc. Sabellicus arbitrātur legēdū esse apud Catullum. arte p dicite. Apulei. vi. meta. Sicut aiens crystallo dedolatū vas ulum tradidit. Cicero in topi. Contraria aientibus inquit.

Cedo.

Præsenti tantum cedo dic, cedite imperitantis.
Cedo cuius prima corripitur est vox tantū imperatiui pro dic vel da format cedite pro dicite vel date. Terē. in Eunu. Quid factū est/ cedo. Idem in phor. Tu mihi argentū cedo. Cedite rarius: nisi apud Plautū. pro quo vetustissimi cete protulerunt. teste. Marcello. Ennius in Medea. Saluete optima corpora. cete manus vestras/ measq; accipite.

Flecte diuunt pro dent optatiuiq; futuro.
Diunt poeticū. vox sola futura optatiua: quo perdiū. apud Teren. nō rarū dis tibi exitiū diunt. in An. Vbi in Eu. Et omnes dii deeq; eum perdant.

Gignit ouat vel ouas & ouatio cætera raro.
Et licet aduerbum visum: verbum dat amabo.

Ouat. Ouans.
Ouatio.
Quo/as.
Amabo.

Ouat Phocas solum ponit tertie persone defectiuū/ cuius participiū ouāns ꝙ verbale ouatio. i. parcus triūphus. reliqua parū sunt in vsu. Licet aliqui dicāt. Quo/as ouat. ic. Parce tamē vrēdum est quod apud authores rarū. Ouat. i. letatur gaudiū vociferādo vel canendo mōstrat. Amabo (authore Nunnita) integrū est. qz deducatur ab amo/as. Nec est proprium aduerbiū vel interiecto. licet virtuliq; vicem blanditi fungi videatur. Regit enim post se actiū casum. vt amo. ꝙ penulti. ꝓducit semper: comicis valde familiare. Cice. li. xiij. epistarū. Amabo te cura ꝙ cogita.

Quatuor hæc odi, memint, cœpi quoq; noui.
.i. indicatiui.
Præterito primi variato modi reliquisq;
Temporibus ductis ab eo: sensum retinebunt
Voceq; præteriti, præsentis præteritiq;
Flecte memento modiq; futuro, tote secundi.
A cœpi cœptus deducitur. osus ab odi.

Odi.

Odi. i. odio pro quo. frequens (odio/is. rarius apud ethnicos) sm ꝺ̄ꝺ̄ vox est pug

tertii ⁊ fenfim habet presentis imperfecti ⁊ preteriti. i. odio odieham. odiui/ et inde osus ⁊ osurus/⁊ osi. Cicero tamē odio/io est vsus ii. de oratore. Aut oditant/ aut diligāt. Seneca de vertu. Nemine odias. Ptero. in psal. Odiui omnē viam iniquitatis. ab oliuo participio perosus ⁊ erosus quorū verba erodi ⁊ perodi exoleuerūt. Plau. Osus. perosus
Inimicos osa sum. Virg. Si nō dū exosus ad vnū troianos. Naso. Illi perosus opes.
¶ Coepi cum oe diphthongo a coepio antiquum/pro incipio. quod apud antiquos Coepi.
in vsu erat. Teren. in Adel. Sex totus mensibus obfecissem quā hic coeperet. Cato.
Coepi tam seditiosa verba loqui. Nunc preterito eius p presenti vtimur cū deductis
coeperā/perim/pissem/ro/pisse/coeptū ire. Et ceptū/pti. ab est principiū. Ouid. Vtj
coeptis aspirate meis. Caepi citat diphthongo est preteriti solū a capio. vnde cā
ptus participium. sed a coepi coeptus.

Quæsumus a quæso, sed quæsit quæsere raro.

¶ Queso vox ꝓsentis indicatiui dat solū quesumus ꝓ rogo ⁊ rogamus. cetera exo- Queso.
leuerūt. Politian⁹ p i/quesim⁹ scribit. Olim enim integrū fuit queso/sis/quesui quesitum vel quesum. author est Nonnius. Infinitiuum quesere.

Inquio siue inquam præsenti quis quit iuntq;.

Perfecto inquisti simul inquit. ficq; futuro.

Format ies vel iet, modo & inque. iatq; secundo

Inquiat optantis tantum deflecte futuro.

Participans dat iens, nec in vsu plura reperta.

¶ Cicero de se. Ne inquit et inquam septius interponerētur. Cice. de ora. li. ij. Alicui: pori verba oportebit/inquio vt ea que sunt frigidiora vitemus. Persius. Hoc inuat hic inquis/veto quisq; faxit oleū. Iuue. Quādo artib⁹ inest honest⁹. Cice. in verr. Vbi sunt pamphile inquit cyphi. Idē. ij. de ora. Tu vero mihi molestus non eris. Inquies inquiet. Inquam apud Doctū frequēter occurrēt. Inquam etiā interdum sigt dixi. Teren. Ab te emittere tantū eam inque. Cice. in. iiij. adheren. Quid enim tibi vis aliquis inquiat. Plautus in Aulu. Ita dij faxint inquito.

Sodes pro si audes. capesis sic, pro capes si vis.

Sultis, si vultis, sis si vis, iunge apage(&) sis.

Pro remoue si vis: voces sunt imperitantis.

¶ Vtis defectuis vtūtur poete/⁊ comici plerūq;. ⁊ interdū alijs ad vitandū arrogātiā: qr superbū foret maioribus iperare. Et quis crebis fuit mō opus erit testimoni⁹ fo Apagesis pēs. cor. figit adduc/vel remoue si vis. fm. Nunnitam. caue si vis. Apulei⁹. Apagesis iam cruentos deos. Metri causa interposui/⁊ syllabicon per Tmesim.

Nocteſcit ningit luceſcit ficq; dieſcit

Atq; gelat ternæ hæc impersonalia vocis.

¶ Hec impersonalia (author Phoca) carent futuro imperatiui/gerundijs/⁊ partici: pijs.

¶ Annotatio.

¶ Explicat ⁊ explicūt solus Alexāder ponit. q̄ a probis authoribus essent barbara Nam latini dicunt liber est explicitus/aut finitus. Marci⁹ apophoreta. Versibus explicitum est omne duobus opus.

¶ Annotatio de antiquis.

¶ Si quis omnem antiquitatē diligenter perscrutari vellet multa plura inueniret anomala et ecryptica. Vt exceſſis pro excedas. irritaſſis pro irrites. prohibeſſo/pro phibeas. locaſſo/pro locaueris dias/pro des. credius/ pro credas. supplicaſſo/pro supplices. negaſſis/pro neges. rarus/p tāgas. adaſſint/p adigāt sine numero id ge: nus alia sunt apud Plau. ⁊ vetuſtiſſimos. vt vitet p veniat. Plau. Dij te seruassint.

Idem. Id Iuppiter. prohibescit. Teren. cane quoq; ex isthoc exercisso loco. pro exercitas. Cicero. Cane meū taxis libuim. Que omnia sint fugienda nobis.

Dor der for furo fer, simplex nunc abdicat vsus.

¶ Hec simplicia dor et der passiuū a do das. for faris. furo. i. insanio. fer a for faris. in coniunctiuo non sunt in vsu. sed in cōpositione vsitantur. vt perfundor. affor.

¶ De verbis apocopen patientibus.

Dic duc fac & fer, dico duco facio fert

Donant cum natis. facio formant fici nata.

¶ Hec quatuor verba patiūtur apocopen in secunda singulari imperatiui modi tm nā in plali integrā seruāt formā. vt a dic dicite. duc ducite. fac facite. excepto hoc verbo fer a fero qđ facit ferte. Similiter cōtū cōpositis eandē apocopen patiuntur. vt ad duc adducite. pter a facio cōposita q̄ integram seruāt formā. vt efficio efficite. cōficio.

¶ De verbis syncopen patientibus.

vt amaui.

Verbis quæ primi flexus ui præterito dant

vt amasti pro amauisti. amastis pro amauistis.

Præterito numeri persona vtriuiq; secunda

vt amarunt pro amauerunt.

(Vi dempto) & terna plurali syncopa fiat.

vt amaram/amassem/amarim/amaro/amasse. in oibus personis.

Temporibus reliquis ab eo ductis fit vbiuis,

vt cupiui/audiui.

Verbis quæ terni aut quarti iui præterito dant

vt capi/audi. in oibus personis vtriusq; numeri.

Præterito (sub tracto u) syncopa fiet vbiq;

cuperam. ussem. riq. ro. isse. audieram/ussem/erim/ero/isse.

Temporibus cunctis ab eo reliquis quoq; ductis

trium. sui.

Syncopa non fiet quando bisſyllaba vox est,

a scio. a noui. a sio. a sieo.

Ni scisti nosti siasti siesti. tamen isti

Martialis. Equoreas per Scylle magnus comes exulis isti.

Pro iuisti legitur, dixti generis reliqua eius

Teren. Dui dixti pulcre.

Quandoq; inuenies vsurpauisse poetas.

¶ De verbis anomalis.

Verbū anomalum vł anomne/est qđ ꝓtra alioꝝ regulam formatur. vt Sum/es/fui. Sum sic declinatur. Sum es est. plal. sumus estis sunt. Imperfecto erā eras. rē. Perfecto fui fuisti. rē. cū ductis fueram/eram/issem/eo/isse. habet preteritū ab antiquissimo ꝓdo fuo/is. i. sum/es. Cuius adhuc alia reperiūtur apd Plau. vt ipm etiā. Virg. cuncti simul Troes rutuinsue fuat nullo discrimine habebo. Plau. in am. Ne quisq; tam audax fuat homo. Idē in cap. Cauctum tratꝰ fuas. Futuro ero eris. rē. Imperatiuo modo sis vel es sit. plali simus sit. s vel estis/aliq̄n site/sint. Ter. in an. Bono alo es. Virgi. huc ades o formose puer. Plau. in Curgu. Site mihi volentes ppitie. sed exoleuit. Futuro esto. plali simus estote sunto. Optatiuo essem esses rē. Futuro optatiui. i presentis cōiunctiui sim sis. rē. Infinitiuo ꝑsenti esse. pfecti fuisse. Futuro futurus. Eus in vii doctoꝝ nō est. a dialecticis vsitatū. Sū caret gerūdio ꝛ supino. Potens nomē est.

Fuo.

Site.

partici. Ho presens ⁊ absens. Ceterā cōpōsita carent gerūdijs ⁊ participijs ⁊ supinis.
¶ Adsum ades adest. adsumus/adestis adsunt. Imperfect aderam. pfect affui. af- Adsum.
fuerā. adero. Imperatiuo adsis vel ades/non adsito) Sic prosum prodes prodest. rē.
prosui. rē. Possum potes potest possumus potestis possunt. poteram. potui. potero.
Ceteres dicēdum potessim. potessem. rē. pro possum possem. Et potestur poteratur
possetur/pro potest potet ⁊ posset dis ⁊ similibus scaret Plautus. Celsus cū suis cō
temporanies. Reliqua cōpōsita declinant vt sum. ¶ Volo vis vult. Plāli volumꝰ vul
tis volunt. Imperfecto volebā bas bat. rē. Perfecto volui sti. rē. cum suis deductis. Volo.
vt voluerā. crim voluissem. voluero. Futuro volam les. rē. Imperatiuo caret. qz vo
lūtas est libera negz imperari potes. Licet Diomedes dixit velitote. Alij. fac ve
lis. nō sunt in vsu Opta. etiā velle. les. rē. que voces sūt imperfectę. subiunctiui. i. fu
turo optatiui velim velis. rē. Infinitiuo velle. Supino ⁊ gerūdijs caret. teste Pho
ca. Licet aliqui (nullo authore) dicant volitum volituros.
¶ Malo mauis mauult. Plurali malumus mauultis malūt. Imperfecti malebā. per Malo.
fecti malui. cum deductis malueram. maluerim. maluissem. ro. futuro malē/les. rē.
Quinti. li. Qui grecā figuram/nō latinę/sed extra cōprehensionē loquetur. Impa. ca
ret. Opta. mallem. maluerim. maluisse. malum. iuncti. malim/ malle. rum. luisse. ero.
Infini. malle. maluisse. ceteris caret. Leges apud vetustissimos non imitāda mauē
sim ⁊ mauellem. Plau. in Aulu. Vōti esse manolet. Idem in Amphi. Experiri ist hac
mauellē. ¶ Nolo similiter inflectitur. Nolo nōuis nouit nolumus nonuultis nolunt. Nolo.
Imperfecto nolebam. preterito perfecto nolui. noluerā cum aliis deductis. vt neluerim
luissem. ero. luisse. Futuro nolā les. rē. Imperatiuo noli nolite. Futuro nolito litote.
Optatiuo nollem noluerim. luissem. Futuro nolim. Cōiunctiuo nolim nollem. crim.
luisse. ero. Infinitiuo nolle/noluisse. reliqua non sunt in vsu. ¶ Fio (⁊ efficior) fiō/fit/m
more quarte cōiugationis irregulariter tamē. Preterito factus sum. cū deductis ē
pouibus. Imperatiuo caret. vel fm quosdā mutuatur a futuro optatiui fiaꝰ/ fiat. rē.
Nā si fite ⁊ fitote raro/nisi apud antiquos) legūtur. apud Plautū et Catonem. Ute
res fitur ⁊ facitur ⁊ faceſſetur ⁊ alia multa dixere (vt probat Prisc ianus) que expole
uerunt. in reliquis fio per quartam coniugationem declinatur.
¶ Eo ⁊ queo per quartam cōiugationem ⁊ mhil anomalum habent/nisi ibā/quibā/ Eo. Queo.
ibo/quibo ⁊ in quibusdā tēporibꝰ. vt personis sēcium vocalē p tertia. vt eo. is it plāli
imus itis eunt. Imperfecti ibam. pfecti ii. cū aliis deductis. ierim/issem/rim/ro/
isse. Futuro eam/es/et. rē. sed vsitatius ibo bis. rē. Quanīs antiqui illud futurū in
bo enūciauere/tam tamen eruditi. nisi in ibo ⁊ quibo. Cecilius. audibis male
le dicis mihi. Prosper. Lenibit tacito vulnera nostra sono. Apō Plautū est frequēs.
Imperatiuo. Ieat eam/ire eamus. Futuro ito eamus itote eunto. Opta. item. ierim/
iuissem eam. Cōiunc. eā ire. ierim. iuissem. iuero. Infinitiuo ire. iuisse. iturū esse. Ge
rūdia eundi/do/dū. Supi. itū itu. Participia iens iturus. Sic ⁊ queo variatur. Cu
ius gerundia non leguntur/sed nec a veneo participia.
¶ Edo es est. In plāli edimus editis edunt. Edebā. edi. edero. edā. Imperatiuo es vel Edo.
ede edat. plāli edamus este vel edite edāt. Futuro esto vel edito. plāliter edam/ es vel ede.
te vel edito te. edūto vel tote. Opta. edim. ederim. edissem. edam. Coniunc. edā. essem
ederim. edissem. edero. Infi. esse. edisse esturū esse. Gerū. edēdi/do/dū. Supi. esum/ēs
rarius estum/tu. Parti. edēs edūr vl esturꝰ. Passiuū eiꝰ regulare est. nisi q estur p
edūr. Cōposita eius eandē sequunt formā fm quosdam. vt comedo comes comest.
Exedo exes exest. Urg. iiii. Esitū. Quid delubra iuuāt: est mollis flamma medullas
est pro edit. idē. j. Seoc. Ut malā culmos esset rubigo esset. pcomederet. Plau. in mi
lite. Es/bibe. es. i. comede. Ma. si vis esse satur/nim potes cē priapꝰ. Dā. j. de pōto. Estur.
Estur vt occulta vitiata putrefime nauis. Plau. Uenit senex quē absentē comes. Ci Estur.
ce. p horte. q. sepe ipse comest. Idē. Egritudo lacerat/⁊ exest mentē. Ply. Comest. fe Comest.
tus suibꝰ nō est predigiū. Cice. p tertio. de bona solus comesset. Idē. p L. Flac. Quasi Exest.
bona comesse Rome nōlicet. Apō veteres edo regulariē declinabāt. teste. Seruioꝰ
sup illud. v. enei. Nō media de gente phrygū exedisse nephādis. vbi etiā bt eos a sum
corripit/ab eo. pduci. hiero. in sacra regnis vetustā cōiugationē imitat. vt in illo. dō
pōtat vinea ⁊ defructu eiꝰ nō edit. alibi. Vincenti dabo edere de ligno vite. Seruio
consentit Diomedes. vbi melius dicemꝰ. comedo comes/est comedo comedis.
¶ De his verbis q in puma pſona dupliciter efferunt ⁊ idē signi.

to be harde.
to make harde. cõiugationis. vt duro. durco.
Sunt duro & denso prime, per eoq; secundæ.
spassus.
Sunt primæ actiua hæc, quando sunt neutra secundæ.
d cõgrego. cõiugationis. to vnye or knyt togyder.
Cino/vnas/sui Est vno primæ, sed crebrius vno quartæ.
¶ De verbis tam primæ q̃ tertiæ coniugationis in prima persona cõfusis, in significatione diuersis.
Primi nunc flexus sunt ist hæc, nunc quoq; terni.
das(to laye a
lao(to call) dao(to cõmaũde) lao(to hewe to) rao(to locke grounde w crine)
leo(to dryue) deo(to ese or cherue) leo(to dryue) reo(to lowe) deo(to power)
Appello mando compello fic sero fundo
to saye. to bedresse. to wyll.
Dic dico dicis, dicu sicq; dicas: volo visq;
to sitte. to bequethe. to rede.
Dic volo sicq; volas, lego legas, lego gisq;.
Esto lauo primæ, ternæ quandoq; repertum.
Dic pinso pinsis, legitur pinsas quoq; raro.
¶ Lauo olim erat ternæ. Vota. Plebe cui tũc lauta annue crinis. Idem. Ora manuisq; ma lauimus Feronia lympha. Similiter pinso nunc tertiæ. olim erat primæ.
Cui pharmine. Dicitur s nigrum pinsare legumine pascu.
Lauo.
to swage. to cut/to kyll/to breke/to grue place.
Sedo per s, primæ, cedo per c, quoq; ternæ.
¶ De ijs quæ sunt tã secũdæ q̃ tertiæ cõiugationis.
Nunc terni flexus, nunc sunt hæc verba secundi
et tergeo. taneo. strideo. fulgeo. debeo/eor.
Tergo cauo strido sic fulgo ferbeo ferbo
conniueo. excello. sorbeo. olim frigeo.
Conniuo excello sorbo iungas olo frigo.
Vngo deflectes vngui simul vnguo dat vnguis.
¶ De ijs quæ confusum habent præteritum.
Præteritum retinent confusum quæ comitantur.
Pasco pauet paui dant, cresco cernoq; creui.
Pendeo pendo pependi, tendeo tendo tetendi.
Mulceo mulgeo mulsi, luceo lugeo luxi.
Vult acet ac acuit acui, pateo patiorq;.
Et prandor passus, frigo cum frigeo frixi.
Versus formabunt ambo verror quoq; vertor.
¶ Finis.
¶ Lõdini in ædib⁹ VVinãdi de VVorde. xxxiij. supra sesquimilleſimũ nostræ redemptionis anno.